Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 29 ноябрь 1972 йил, чоршанба | № 280 (15.451). | Баҳоси 2 тийин.

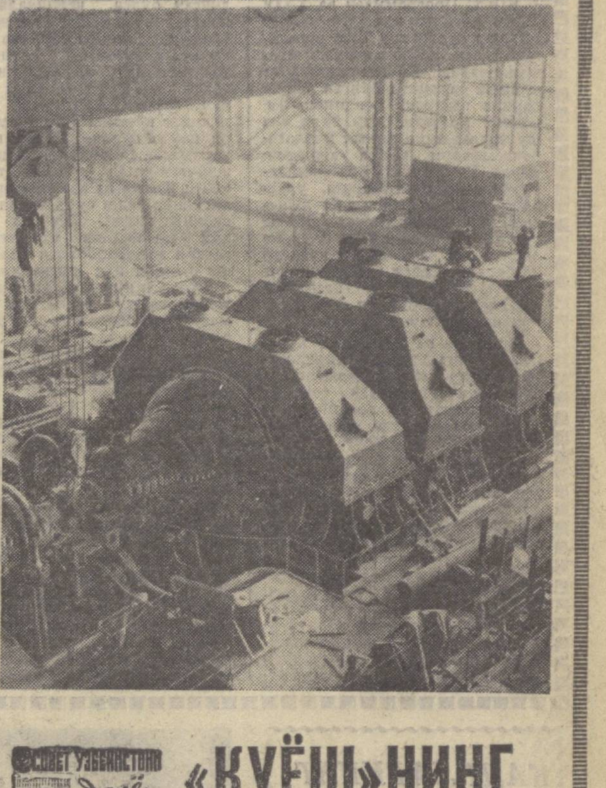

СОВЕТ-ВЕНГЕР ДЎСТЛИГИ-АБАДИЙ!

СССР ВА ВХР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДА МУЗОКАРАЛАР БОШЛАНДИ

Шу йил 27 ноябрда Будапештда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети биносида Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси билан Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар бошланди.

Музокараларда совет томонидан:

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Г. Кэбин, КПСС Марказий Комитети аъзоси, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов.

Венгрия томонидан: Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Совети Раиси Ене Фок, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси ВСИП Будапешт шаҳар комитетининг биринчи секретари Карой Немет, ВСИП Марказий Комитети секретари Арпад Пуллаи, ВСИП Марказий Комитети аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Янош Петер, ВСИП Марказий Комитети аъзоси, ВХР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Фриндьеш Пуйя, ВСИП Марказий Комитети аъзоси, ВХРнинг СССРдаги элчиси Дьюла Рапаи қатнашдилар.

Томонлар фикр олишув давомида ҳар иккала мамлакат ички тараққиёти тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар ва ҳар томонлама Совет-Венгрия ҳамкорлигини янада кучайтириш тадбирларини муҳокама қилдилар.

Шу муносабат билан совет халқининг КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш йўлидаги муваффақиятли курашига, тарихий сана — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёйганлигига, Венгрия Социалистик ишчи партияси X съезди қўйган вазифаларни амалга оширишда Венгрия халқининг эришган муваффақиятларига ВСИП Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида социализмни тўла-тўкис қуриш йўлида бундан кейин олға қараб ҳаракат қилишни таъминлашга қаратилган хулосалари ва қарорларига кўп эътибор берилди.

Илмий-техника революцияси муваффақиятларини социализмнинг афзалликлари билан, ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш, меҳнаткашлар оммасининг ижодий ташаббусини ривожлантириш билан чамбарчас боғлаш тадбирларига доир масалалар тўғрисида кенг фикрлашиб олинди.

Музокараларда шунингдек муҳим халқаро масалалар, жумладан Европа хавфсизлигига доир масалалар муҳокама қилинди.

Музокаралар дўстлик, самимият ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтмоқда.

* * *

Кеча, 28 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар ўртасидаги музокаралар давом эттирилди.

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Я. Петер ҳам бир-бирлари билан фикрлашиб олдилар.

ЎРТОҚ Я. КАДАРГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

БУДАПЕШТ, 28 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). СССР партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев кеча Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадарга самимий, ўртоқларча вазиятда Ленин орденини топширди.

Бу юксак мукофот ўртоқ Я. Кадарнинг совет ва венгер халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни ривожлантиришда ғоят катта роль ўйнаганлиги, тинчлик ва социализм ишини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари эътибор этилганлигининг рамзидир.

Давлат мажлисининг Мункачи залида мукофот топшириш маросимида СССР партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолари, Венгриянинг бошқа раҳбар арбоблари қатнашдилар.

Орденни топшириш чоғида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Янош Кадар!

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Шу йил кўкламида венгер коммунистлари, халқ Венгриясининг жамоатчилиги ва барча меҳнаткашлари ўртоқ Янош Кадарнинг 60 йиллигини қизғин ва самимий нишонладилар.

Шу юбилей муносабати билан венгер коммунистларининг бошқа мамлакатлардаги маслакдошлари, венгер халқининг барча самимий дўстлари ўртоқ Кадарга ўзларининг чуқур ҳурмат ва қардошларча дўстлик туйғуларини изҳор этдилар.

Бу сана Совет Иттифоқида ҳам муносиб равишда тақдирланганлиги ўзларингизга маълум. Совет коммунистлари, барча совет кишилари сиз, ўртоқ Кадарни Венгрия ишчилар синфининг содиқ фарзанди, коммунистик идеалларнинг тантанаси учун изчил курашчи, ўз мамлакатингизнинг атоқли партия ва давлат раҳбари, халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбоби сифатида яхши биладилар ва чуқур ҳурмат қиладилар.

Сизнинг совет ва венгер халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни ривожлантиришдаги жуда катта ролингизни, тинчлик ва социализм ишини мустаҳкамлашдаги катта хизматларингизни юксак тақдирлаб, СССР Олий Совети Президиуми Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Янош Кадарни мамлакатимизнинг олий мукофоти — Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида фармон қабул қилди.

Венгер халқи минг йиллик тарихининг туб бурилишида — венгерлар диёрида социалистик революциянинг ғалаба қозонишида, Венгриянинг социализмни тўла-тўкис қуриш йўлидаги муваффақиятларида венгер коммунистлар партиясининг буюк хизмати бор. Сизнинг ҳаётингиз қирқ йилдан кўпроқ вақтдан бери шу партиянинг фаолияти билан чамбарчас боғланган.

Мамлакатингиздаги социалистик революциянинг ғалабаси учун, социализмни қарор топтириш ва ривожлантириш учун олиб борилган курашнинг ҳамма босқичларида сиз, ўртоқ Кадар, ҳамма даврларда, шу жумладан, энг қийин пайтларда ҳам изчил ленинчи революционер сифатида иш кўрганлигингизни ҳар бир венгер билгани каби Совет Иттифоқи коммунистлари, барча совет кишилари яхши биладилар. Хортичилар режимига ва гитлерчилар фашизмига қарши курашнинг машаққатли йилларида, 1956 йилги контрреволюцияга қарши курашда, венгер коммунистларининг меҳнаткашлар социалистик ғалабаларини ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги жуда катта ишида сизнинг матонатингиз, принципиаллилигингиз, мардлигингиз ва фидокорлигингиз бениҳоя катта роль ўйнади.

Биз, Совет Иттифоқидагилар Венгрия Социалистик ишчи партиясининг, Венгрия ҳукумати ва халқининг венгрия — совет дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги куч-ғайратларини юксак қадрлаймиз. Модомики, ҳозир, иккала партиямизнинг биргаликда олиб борган иши туфайли КПСС билан Венгрия Социалистик ишчи партиясининг коммунистик бирдамлиги ва якдиллиги, давлатларимизнинг сиёсий иттифоқи, совет ва венгер халқларининг қардошларча дўстлиги бизнинг мустаҳкам муштарак ғалабамиз ва халқаро турмушнинг муҳим омили бўлиб қолган экан, бунда ҳам сизнинг раҳбар, интернационалчи коммунист сифатидаги ҳиссангиз катта эканлиги шубҳасиз. Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Марказий Комитети сизнинг раҳбарлигингизда ўтказаётган интернационал сиёсат социалистик ҳамдўстлигимиз ва жаҳон коммунистик ҳаракати жипслигини мустаҳкамлашга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда. Шу сиёсат туфайли Венгрия дунёнинг кўп мамлакатларидаги меҳнаткашлар кўз ўнгида юксак обрў қозонди.

Биз ҳаммамиз сизнинг халқ олдидаги юксак масъулият ҳиссини сезадиган, халқ билан узвий боғланган, меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари ва орзу-умидларини тушунадиган раҳбар эканлигингизни яхши биламиз.

Сиз ўз ватанингизда ва социалистик Венгриянинг барча самимий дўстлари дилида ҳурматга сазовор бўлганлигингизнинг боиси ҳам ана шундан иборат, ўртоқ Кадар.

Венгрия Халқ Республикаси ўз ривожининг Венгрия Социалистик ишчи партияси X съезди ўртага қўйган катта-катта вазифаларини ҳал этмоқда. Венгрия Социалистик ишчи партияси, унинг Марказий Комитети сингари синалган раҳбар, ўртоқ Кадар сингари атоқли арбоблар раҳнамолигидаги венгер халқи бу вазифаларни муваффақиятли уддалаб, Венгрияда социализмни тўла-тўкис қуриш йўлида янги катта қадам қўйишга ишончимиз комил.

Социализм ва тинчлик иши учун, меҳнаткаш венгер халқининг бахт-саодати учун сизлар олиб бораётган курашда биз ҳамиша сиз, азиз венгер дўстларимиз билан биргамиз.

Азиз ўртоқ Янош Кадар!

Сизга Ленин орденини топширишдек муътабар топшириқ менинг зиммамга юкланган, ана шу ёқимли вазифани мен зўр мамнуният билан бажараман.

Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг энг самимий, қардошлик қутловларини қабул этгайсиз. Сиз ўзингизнинг 60 ёшингизни зўр ижодий режалар билан, бардам ҳолда ва куч-ғайратга тўлиб кутиб олдингиз. Партиямиз номидан, барча совет кишилари номидан, шахсан ўз номимдан сиз, жанговар дўстимиз ва ўртоғимизга узоқ йиллар сиҳат-саломатлик ва социалистик Венгрия бахт-саодати йўлидаги, Совет — Венгрия дўстлигини янада мустаҳкамлаш йўлидаги фаолиятингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман. **(Давомли қарсаклар).**

Қизғин қарсаклар остида ўртоқ Л. И. Брежнев орденни ўртоқ Я. Кадарга топширади ва уни қардошларча қучади.

Ўртоқ Я. Кадар жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Я. КАДАР нутқи

Азиз ўртоқ Брежнев!

Азиз ўртоқлар!

Хеч ким ўз шахсий ишларида объектив бўлолмайди, мен ҳам шулар жумласиданман. Мен ҳозир нималарни ҳис этаётганлигим ва нималарни ўйлаётганлигим тўғрисидагина бир неча оғиз гапиришни хоҳлардим. Мен ушбу мукофот билан менга, хизматларимга нисбатан каттароқ ҳурмат кўрсатилганлигини билиб турибман. Бунинг учун КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумига самимий миннатдорчилик билдираман.

Мен коммунист сифатида ҳеч қачон ўзимни деб ишлаган эмасман. Идеалларимиз замиридан ҳам шу нарса келиб чиқади. Мен ҳамиша социализмнинг эътиқодли тарафдорлари бўлмиш бошқа венгер коммунистлари билан бирга ишлаб келдим. Шунинг учун ҳам бу ерда сизнинг менинг шаънимга айтган мақтов сўзларингизнинг кўпчилик қисми социализм қураётган венгер коммунистлари, венгер ишчилари, венгер меҳнаткашларига тааллуқлидир. Шунинг учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан ва СССР Олий Советидан икки карра миннатдорман.

Синашта сафдош ва дўст азиз ўртоқ Брежнев, Шу фахрли мукофотни менга шахсан ўзингиз топширганлигингиз учун сизга миннатдорчилик билдиришни истардим. Мен дарҳақиқат кўпдан бери эътиқодли коммунистман. Шундай бўлганимдан бери Совет Иттифоқи ва Венгрия — Совет дўстлигининг самимий тарафдори бўлиб келяпман ва шундай бўлиб қолавераман. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас.

Шу юксак мукофот учун яна бир бор ташаккур билдираман. Азиз ўртоқ Брежнев, бугун айтган дўстона яхши истакларингиз учун алоҳида миннатдорчилик билдираман. Мен ҳам шундай яхши истаклар билдиришни хоҳлардим. Азиз ўртоқ Брежнев, даставвал сизга бутун қалбимдан сиҳат-саломатлик тилайман. Бу ерда ҳозир бўлган барча совет дўстларимизга, барча совет қардошларимизга яхши истакларимни билдираман. **(Давомли қарсаклар).**

Совет-партия ҳукумат делегациясининг аъзолари, Венгрия раҳбарлари ўртоқ Я. Кадарни юксак мукофот билан самимий муборакбод қилдилар.

БУДАПЕШТ, 1972 йил 27 ноябрь. Совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадарга Ленин ордени топширмоқда.

В. Мусаэльян ва В. Соболев телефотоси. (ТАСС).

СССР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ШАРАФИГА

БУДАПЕШТ, 28 ноябрь. (ТАСС махсус мухбири). Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети ва Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати кеча КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги СССР партия-ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Венгрия томонидан ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, Венгрия партия ва давлат раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

Зиёфат чоғида Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар дўстона қадаҳ кўтардилар.

Зиёфат қардошларча, самимий вазиятда ўтди.

«ҚУЁШ»НИНГ ҚОН ТОМИРИ

— Саша, сен «Газмонтаж» объектига ҳашарга бораркансан. Бошлиғимиз шундай деб тайинлади, — деди бригадир Леонид Киселев қаршисидаги гавдали йигитга. — Шошма, фамилиянг нима эди?

— Жанкюлов!

— Қизиқ, Инглизча фамилияга ўхшаркан. Омскданман дейсан-у, бироқ русга ўхшамайсан. Кўзларинг қора, қошинг қуюқ, жингалак сочсан.

— Жуда ёшлигимдан етим ўсдим. Аммо, элас-элас эсимда. Онам мени Саъдулла деб чақирардилар. Отам ҳам, онам ҳам урушда қурбон бўлишган. Мен туғилган даҳадаги кексаларнинг гапича, бобом асли бухоролик экан. Ганчкорлик қилган. Қайсидир хоннинг қаҳрига дучор бўлиб, Омскда қолиб кетган. Бўз халтачада бир сиқим Бухоро хокини солиб, умрининг охиригача уни тумордек қиссасида сақлаган экан. Қазо қилганда шу тупроқни бошига қўйиб кўмишибди. Отамнинг исми эса Жаҳонқул экан. Мени болалар уйида Саша, деб аташган.

— Ўйловдим-а, ўзбекка ўхшайди, деб. Аслини олганда ўзбек, рус, қозоқ, татар — ҳаммаси бир. Совет гражданлари! Шундай эмасми? — Леонид йигитнинг мускулли билагидан тутиб, ўзига яқин тортди. — Саъдулла Жаҳонқулов! Бугундан бошлаб сени ҳақиқий исминг билан чақирамиз. Хўш, энди сен «Газмонтаж»га, мен қозон ювишга — кетдик.

Саъдулла катта-катта қадам ташлаб ГРЭС бош корпусидан узоқлашаркан, «Наҳотки, бобокалон юртимда нурхона қураётган бўлсам» деб ўйлар, юрагининг тўр-тўрида уйғонаётган қувонч ва фахрдан сармаст борарди.

Тошкент «Газмонтаж» бошқармасининг Сирдарё участкаси бошлиғи Павел Сон унинг ҳаёлини бўлди:

— Ҳой ука! Ҳашарчилардан-мисиз?

— Худди шундай.

— Яшанг. Бўлмаса гап бундоқ. Техника суви таъминоти станцияси канали орқали 350 метр масофада газ қувурларини ўрнатиш керак. Пойдевор бўш қўйилганлиги сабабли ўрнатилган қувурларнинг бир қисми тунов куни қийшайиб қолди. Бу кўнгилсиз воқеа ишимиз суръатининг белига тепяпти. Сунъий қуёшимиз танига Бухоро гази оқиб турадиган ана шу «қон томир»ларни бугуноқ ўрнатиб, монтаждан чиқариш топширилган. Сиз Евгений Бирюков бошлиқ монтажчилар бригадасига кўмаклашасиз.

Саъдуллага канал юқорисидан олиб ўтиладиган диаметри 720 миллиметрли қувурларни пешма-пеш монтаж қилиб бориш топширилди. Ёшлигидан турмуш қийинчиликларини меҳнат билан енгиб ўрганган, одамлар ишончини юксак қадрлайдиган йигит енг шимариб ишга киришди. У монтажлашда анча тажрибали ва тадбиркор эди. Қувурлар уланган бандларни шундай тез, маҳорат билан пайвандлар эдики, буни зимдан кузатиб турган кекса монтажчилар «ўстирганингга раҳмат, касб ўргатган устанга балли!» деб қўйишарди. У тер юзидан жилға ясаб оқса ҳам, вужуди тандирдек қизиса ҳам парво қилмай ишларди.

Евгений Бирюков, Георгий Витский бошлиқ бригадаларнинг монтажчилари шу куни топшириқни 180-185 процент бажаришди. ГРЭСнинг ҳаёт-мамоти оқиб ўтадиган йирик қувурларнинг ўндан етти қисми қўлдан чиқарилди. Галдаги «ҳужум» газ оқимини бошқарув пунктидан то блоклар қозонигача бўлган 266 метрли трассани ўрнатишга сафарбар этилди. Бу фронтда ҳам Саъдулла Жаҳонқулов жонбозлик кўрсатяпти.

Газ қувурлари трассаси гигант нурхона юраги — қудратли буғ қозонига тобора яқинлашиб боряпти. Бугун-эрта улар қозонларга уланади. ГРЭСнинг 300 минг киловатт қувватли биринчи блоки ишга тушишига саноқли кунлар қолди. Бу вазифани ҳам фидокор қурувчилар, ускуналарни созловчи шижоаткорлар муваффақиятли бажарадилар.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) биринчи агрегатни монтаждан чиқаришда ғайрат кўрсатаётган бунёдкорлар Петр Чучадеев, Роман Тартаимов ва Владимир Жаренко ўртоқлар. Пастдаги суратда эса биринчи агрегатнинг машина зали акс эттирилган.

А. Горокрик ва Г. Пун фотолари. (ЎзТАГ).

ЮГОСЛАВИЯ КАСАБА СОЮЗЛАРИ ИТТИФОҚ СОВЕТИГА

Азиз ўртоқлар! Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети республика куни муносабати билан Югославия касаба союзлари иттифоқ советига, ЮСФР меҳнаткашларига совет ишчилари ва хизматчилари номидан самимий қутловлар йўллайди.

Шуни айтишдан хурсандмизки, Совет Иттифоқи билан Югославия меҳнаткашлари ва касаба союзлари ўртасидаги алоқалар касаба союз ишининг актуал масалалари хусусида тажриба алмашишнинг кенгайиб бораётганлиги ҳар иккала мамлакат ҳамкорлигининг янада ривожланишига, Совет — Югославия дўстлигининг мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда.

СССР касаба союзлари Югославия ишчилар синфи, меҳнаткашлари ва уларнинг касаба союзлари билан алоқа ва ҳамкорликни социализм, тинчлик учун, империализмга қарши кураш манфаатлари йўлида бундан буён ҳам мустаҳкамлаш ва чуқурлаштиришга самимий интилиб, Югославия халқининг миллий байрами кунида сизларга социалистик жамият қурилишида янги-янги ютуқлар, Югославия ишчилари ва хизматчилари фаровонлигини оширишда муваффақиятлар тилайдилар.

БУТУНИТТИФОҚ КАСАБА СОЮЗЛАРИ МАРКАЗИЙ СОВЕТИ

БАЙРАМ ҚУТЛОВИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Югославия Социалистик Федератив Республикасининг миллий байрами — республика куни муносабати билан Югославия Коммунистлар союзи Президиумини, ЮСФР Президиумини, Югославия қардош халқларини ва шахсан Югославия Коммунистлар союзи раиси, ЮСФР Президенти Иосип Броз Титони Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, барча совет халқи ва ўз номларидан самимий табрикладилар.

Телеграммада айтиладики, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари СССР билан ЮСФР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик, КПСС билан ЮКС ўртасидаги алоқалар сўнгги вақтларда янада ривож топганлигидан, Совет Иттифоқи билан Социалистик Югославия халқлари ўртасидаги дўстлик йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётганлигидан ўзларининг ғоятда мамнун эканликларини изҳор қиладилар.

Совет халқи, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси мамлакатингизнинг меҳнаткашларига, Югославия коммунистларига уларнинг катта байрами кунида ЮСФРнинг сиёсий, хўжалик ва маданий тараққиёти, социалистик жамият қурилиши йўлида янги-янги муваффақиятлар тилайдилар.

Совет — Югославия дўстлиги мамлакатларимиз халқларининг манфаатлари, социализм мамлакатларини, барча антиимпериалистик кучларни янада жипслаштириш манфаатлари йўлида, тинчлик ва социализм манфаатлари йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораверади, деб қатъий ишонч билдирамиз.

СССР 50

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

КПСС Программаси ва XXIV съезд қарорларида уй-жой-коммунал хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантириш мўлжалланади. Бу эса аҳолининг маиший хизматга бўлган талабларини тўлароқ қондириш имконини яратади. Ҳар йили ана шу мақсадларга давлат маблағининг маълум қисми ажратилмоқда. Бу эса шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш, уларнинг санитария аҳволини яхшилаш, уларни коммунал транспорти ва инженерлик ускуналари билан таъминлаш имконини беради. Совет кишиларининг унумли ишлашлари, намунали ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шароитларни яратади.

Уй-жой ва коммунал қурилиш бўйича амалга оширилаётган ишлар Совет давлатининг дастлабки кунларидан бошланган улкан ишнинг давомидир.

Республикамизда уй-жой-коммунал хўжалиги Улуғ Октябрь социалистик революциясининг мевасидир. 1924 йилда Ўзбекистон шаҳарларида уй-жой фонди ҳаммаси бўлиб 4650 минг квадрат метрни ташкил қилар эди. Тошкентда унчалик катта қувватга эга бўлмаган коммунал корхоналаридан ташқари водопровод ва трамвай ҳам йўқ эди. Агар Октябрь социалистик революциясининг дастлабки кунларида уй-жой ва коммунал хўжаликни ривожлантириш учун маълум имкониятларга эга бўлинган бўлса, кейинчалик социалистик ишлаб чиқариш тараққий этаборган ва мукаммаллашаборган сари бу мақсадларга ажратилган капитал маблағлар ҳам кўпая борди. Коммунал хўжаликнинг кўпгина янги тармоқлари пайдо бўлди. Лекин шунга қарамасдан, 1966 йилгача уй-жой-коммунал хўжалик тараққиёти шаҳар ва посёлкалар аҳолисининг ўсиш суръатидан анча кейинда қолди. Шунинг учун ҳам беш йиллик планларнинг асосий вазифаларидан бири ана шу фарқни йўқ қилишдир.

Ҳозирги кунда республика уй-жой-коммунал хўжалиги ўзаро мустаҳкам боғланган қатор мустақил соҳалардан иборат. Айниқса, уй-жой хўжалиги тараққий этмоқда. Бир қаватли уйлар ўрнига яшаш учун барча қулайликларга эга бўлган кўп қаватли уй-жой бинолари қуриляпти. Давлат уй-жой фонди, шу жумладан маҳаллий Советлар фонди тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Маҳаллий Советлар қарамоғидаги 8 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой майдонининг 78 проценти водопровод билан, 70 проценти канализация ва иссиқлик билан, 65 проценти ванна ёки душ билан, 91 проценти газ ва 53 проценти иссиқ сув билан таъминланган. Лекин шунга қарамасдан, уй-жой масаласини фақат янги уйлар қуриш йўли билан ҳал этиб бўлмайди. Уй-жой биноларидан узоқ вақт фойдаланиш учун сифатли ремонт ҳам қилиш керак. Лекин шуни ҳам унутмаслик кераки, уй-жой биноларини жиҳозлаш ва конструкциясининг техникавий эксплуатация қоидалари бузилган тақдирда белгиланган муддатдан олдин ремонт қилишни талаб қилади.

Кейинги йилларда маҳаллий Советларнинг уй-жой фондларидан фойдаланишни яхшилаш соҳасида маълум муваффақиятларга эришилган. 1965 — 1970 йилларда фақат капитал ремонт учун маҳаллий Советлар томонидан 80 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Ана шу маблағ эвазига 12 минг уй-жой майдони ремонт қилинди. 1971 ва 1972 йилларда эса ана шу мақсадлар учун 40 миллион сўмга яқин маблағ сарфланди. Лекин уй-жойларнинг маълум қисми вақтида ремонт қилинмаётир. Юқори қаватларни сув ва иссиқлик билан таъминлашда узилишлар рўй бермоқда.

Ремонт-қурилиш ташкилотларини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Ремонт қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш базаси қайта ташкил этилди. Бу эса уй-жой фондини ва маданий-маиший объектларни капитал ремонт қилиш билан бир қаторда «Ўзреметройтрест»га янги қурилишлар бўйича ишларнинг маълум ҳажмини юклаш имконини берди. Кейинги беш йил мобайнида трест томонидан район марказларида 70 водопровод, шунингдек ҳаммомлар, кирхоналар, меҳмонхоналар ва бошқа объектлар қурилди. Шу билан бирга ремонт-қурилиш ташкилотлари ишида жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Айниқса, ремонт-қурилиш ишларининг сифати паст. Квартирада яшовчилардан пардоз ишлари, дурадгорлик буюмлари сифатсизлиги тўғрисида, ремонт ишлари муддати чўзилаётганлиги ҳақида шикоятлар тушиб турибди. Бунга маълум даражада маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ҳам айбдор. Бу соҳадаги камчиликларни тугатиш учун чора ва тадбирлар кўрилмоқда. Республикамизда аҳолига хизмат кўрсатишнинг янги усули — давлат уй-жойида яшовчиларнинг аризаларига биноан ремонт қилиш ўзлаштирилмоқда.

Водопровод, канализация хўжалиги ҳозирги замон шаҳарларининг ажралмас қисми, уларсиз нормал яшаш ва тараққиёт бўлиши мумкин эмас. Бу соҳа коммунал хўжаликнинг мураккаб соҳасига айланган ва бунга раҳбарлик қилиш чуқур техника ва профессионал билимни талаб этади.

Водопровод сувларидан тўғри ва тежаб-тергаб фойдаланилса аҳолининг талабини яхшироқ қондириш мумкин. Лекин айрим маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ва маҳаллий коммунал хўжалик органлари водопровод сувидан фойдаланиш ва уни нест-нобуд қилишни камайтириш бўйича тегишли чоралар кўрмаётирлар. Шаҳарлар ва аҳоли пунктларида суғориш учун ариқ сувларидан фойдаланишни йўлга қўйиш, ариқлар тармоғини қайта тиклашни ҳаёт талаб этмоқда. Саноат корхоналари ҳам водопровод сувидан технологик мақсадларда фойдаланишларини камайтиришлари лозим. Улар бу ишда ҳаво орқали совутиш ва ўзларининг сув билан таъминлаш манбалари ускуналаридан кўпроқ фойдаланишлари зарур. Айниқса тозалаш иншоотларида канализация қурилиши қониқарсиз амалга оширилмоқда. Ҳар йили ана шу мақсадларга ажратилаётган маблағлар қурилиш ташкилотларининг айби билан тўла фойдаланилмаётир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия XXIV съезди Директиваларига мувофиқ 1971 — 1975 йилларда водопровод — канализация хўжалигини тараққий эттириш бўйича оширилган вазифалар белгиладилар. Республикамиз коммунал хўжалигини тараққий эттиришга мўлжалланган 500 миллион сўм маблағнинг 219 миллион сўми ана шу мақсадларга мўлжалланган. Шу давр мобайнида водопроводларнинг қуввати 1,6 марта ва канализация 1,7 марта, водопровод тармоғининг узунлиги 1,5 марта, канализация тармоқлари 1,9 марта, бир кеча-кундузда ҳар бир кишининг сув билан таъминланиши ўрта ҳисобда шаҳарларда 350 литрга, район марказларида эса 150 литрга етади. 1975 йилга бориб барча шаҳарлар, шаҳар посёлкалари ва район марказлари марказлашган сув билан таъминланадилар. Ишлаб турган водопроводлар кенгайтирилади ва қайта реконструкция қилинади. Тошкент, Бухоро, Наманган ва бошқа шаҳарлардаги водопроводларнинг қуввати анча ошади.

Ана шу улуғвор вазифаларни бажариш учун оқарсувларни тозалашнинг янги усуллари, қатор процессларни автоматлаштириш, тозалаш ва бошқа иншоотларни қуришда йиғма конструкциялар қўллаш талаб этилади.

1965 йилда марказлашган иссиқлик хўжалиги ташкил этилганлиги иссиқлик билан таъминлашнинг техника даражасини кўтаришда катта қадам бўлди. Ҳозир республикамизнинг 15 та шаҳрида иситиш қозонхоналарининг дирекцияси ишлаб турибди. Дастлаб майда қозонхоналардан фойдаланилган эди. Кейинчалик беш йилликлар мобайнида йирик уй-жой массивларида 10 та район қозонхоналари қурилганлиги, 44 та майда норентабель қозонхоналар ўрнига иссиқлик билан таъминлаш системалари қурилди. Ишлаб турган майда қозонхоналар ҳам қайта реконструкция қилиниб, улар асосан газ билан иситишга кўчирилди. Чўян қозонлар пўлат қозонлар билан алмаштирилди. Бу эса улардан фойдаланиш даражасини яхшилади. Лекин шунга қарамасдан, иссиқлик хўжалигининг тараққиёти уй-жой қурилиши суръатларидан орқада қолмоқда. Шу кунларда «Ўзкоммунтеплоэнерго» системаси ходимлари олдида қозонхоналар ва иситиш системасини қиш мавсумига тайёрлашни тугаллаш ва аҳолини белгиланган муддатларда иссиқлик билан таъминлаш вазифаси турибди.

Шаҳар электротранспорти энг қулай транспортлардан ҳисобланади. Кейинги йилларда республикамиз электротранспорти анча ривожланди. 1966 — 1970 йилларда Тошкентда троллейбус ва трамвай маршрутлари кўпайди. Шаҳардаги барча йирик уй-жой массивларига электротранспорт боради. Самарқандда ҳам троллейбуснинг янги маршрутлари очилди. Олмалиқ, Андижон ва Фарғонада ҳам троллейбуслар юра бошлади. Наманганда троллейбус қурилиши бошланди. Республикамизнинг бошқа шаҳарларида ҳам троллейбус маршрутлари очилади.

Ҳаммомлар, кирхоналар қурилишига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Янги беш йилликда ҳаммом хизмати 1,4 марта, кирхоналар хизмати эса тахминан 4 марта кўпаяди.

1924 йилда республикамизда ҳаммаси бўлиб 2 та меҳмонхона бор эди. Ҳозир 8484 ўринга эга бўлган 143 меҳмонхона мавжуд. Самарқанд, Ангрен, Чирчиқ, Наманган, Қўқон ва бошқа шаҳарларда ҳам йирик меҳмонхоналар қурилаётир. Шаҳар аҳолиси, қишлоқ ва посёлкалар аҳолисининг саломатлиги учун уларнинг кўкаламзорлаштирилиши, обод бўлиши муҳим аҳамиятга эга. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари аҳоли пунктларини ободонлаштириш соҳасида катта иш қилмоқдалар. 1965 — 1970 йилларда кўчаларнинг узунлиги 1,5 минг километр ортди. Умумий фойдаланишдаги кўкаламзорлаштирилган майдонлар 7,3 минг гектарни ташкил этади.

Капитал қурилишга ажратилаётган маблағлар сўзсиз ўзлаштирилиши керак. Ана шунда қурилаётган объектлар белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилади. Бу эса яқин йиллар ичида аҳолига коммунал хизмат кўрсатишнинг барча турларини маълум даражада яхшилаш имконини яратади.

А. ИЛЮХИН,
республика коммунал хўжалик министри.

КАДРЛАРНИНГ ИҚТИСОДИЙ ЎҚУВИ

Тошкентда Ўзбекистон ССР Госплани партия ташкилотининг ташаббуси билан иқтисодий масалалар юзасидан ташкил этилган назарий семинарда план органларининг ва бошқа бир қанча ташкилотларнинг кўпгина раҳбар ходимлари қатнашдилар.

Семинар программасига мувофиқ партиянинг КПСС XXIV съездида ишлаб чиқилган иқтисодий сиёсати, жамият иқтисодий тараққиётининг қонуниятлари, хўжалик юритиш ва планлаштириш, ишлаб чиқариш экономикаси ва уни ташкил этишнинг ленинча принциплари ва методлари ўрганилади. Лекцияларни ўқиш учун таниқли экономистлар, олимлар, шаҳар олий ўқув юртларининг ўқитувчилари жалб этилди.

28 ноябрда назарий семинарнинг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев «Ҳозирги даврда партиянинг иқтисодий сиёсати тўғрисида КПСС XXIV съезди кўрсатмалари» деган мавзуда лекция ўқиди. (ЎзТАГ).

МЕТОДИСТЛАР ТАЪЛИМ ОЛМОҚДАЛАР

Тошкентда коммунистик меҳнат мактаблари раҳбарлари методик кенгашлари раисларининг республика семинари икки кун давом этди. Семинар шу мактабларнинг ишини янада такомиллаштириш, ишлаб чиқаришдаги тажрибаларини пропаганда қилишда уларнинг ролини ошириш, тингловчиларнинг экономика асосларини, маънавий-ахлоқий проблемаларни ўрганиши масалаларига бағишланди.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистондаги коммунистик меҳнат мактабларида юз мингдан ортиқ киши ўқимоқда. Буларнинг учдан икки қисми коммунистик меҳнат ҳаракатида қатнашмоқда. Касаба союзлари кенгашлари ва комитетлари ҳузуридаги 1150 та методик кенгаш шу мактабларда ўқиш процессини йўлга қўйишда кўмаклашмоқда. [ЎзТАГ].

ЁШЛАРНИНГ ШЕЪРЛАРИ ЯНГРАМОҚДА

Тошкентда Бутуниттифоқ фестивали иштирокчиларининг шеърлари янграмоқда.

Тошкент Тўқимачилик комбинатининг тўқувчилик фабрикасида қизғин учрашув бўлиб ўтди. Ёш адиблар мамлакатнинг машҳур тўқувчиси, беш йилликнинг тўрт йиллик программасини икки йилда бажариб қўйган Лидия Казанцевани табрикладилар. Шундан кейин комбинат фабрика-ҳунар мактабининг қизил бурчагида Горький шаҳридан келган рассом ва шоир Юрий Уваров, Кавказдан келган шоира Қадрия Темирбулатова, унинг дугонаси Рафига Гусайнова, болаларга айниқса шеърлари ёқиб қолган қозоқ шоири Харасхон Абдурашев, Балтика бўйидан келган меҳмонлар Она Балюконите, Қирғизистонлик химик ва шоира Роза Муқашева ўз асарларини ўқиб бердилар.

Ҳали ёш ижодкорларни янги-янги учрашув кунлари, янги кашфиётлар, сабоқлар кутмоқда.

(ЎзТАГ).

Тошкент трансформатор заводининг меҳнатсевар ишчилари олтин юбилей шарафига муносиб армуғон ҳозирламоқдалар. СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) 1. Илғор монтажчилар бригадасининг бошлиғи В. Сичеренко ва ишчи Л. Абдураманова ўртоқлар маҳсулот сифатини кўздан кечиришяпти. 2. Пешқадам слесарь-йиғувчи Н. Шариева иш устида. 3. Корхона фидоийлари Н. Кученкова ва К. Элефтериц ўртоқлар маҳсулот турини кўпайтириш ҳақида баҳслашяптилар.

Ж. Тўраев фотолари.

Андижон сув омбори қурилишида

ОТАШ ҚАЛБ

ЛАВҲА

Туш маҳали эди. Эшикдан соч-соқоли оппоқ бир чол рухсат сўраб кирди.

Деушев телефонда гаплашиб бўлгач, чойнакдан чой қуйиб меҳмонга узатди, унга диққат билан разм солди. Иброҳим бува доғ чойни босиб-босиб ҳўплади. Оқ яктак унинг баланд гавдасига кўп ярашган. Белида чорси, бошида дўппи, юзидан қон томади. Истараси иссиқ, мулойим, гаплари ўқдай. Чертиб-чертиб гапиради. Сўзлаганда ўнг қоши хиёл кўтарилиб, тим қора кўзларида аллақандай ўйчанлик ва донолик барқ уриб туради. Отанинг девдек қоматига бошлиқнинг ҳаваси келди.

— Менга гапингиз борми?

— Ҳа, Андижон районидаги «Ленинград» колхозидан келдим. Ёшим етмишда. Иброҳим Маллаев деса қишлоқда мени ҳамма танийди. Зерикиб қолдим. Ишга олсангиз...

Иброҳим буванинг дадиллиги бошлиққа ёқиб қолди. У етмишга кирган бўлса ҳам, ҳали жуда бақуввват, афтидан, бирон юз йилни кўзлаган одам эди. «Унда девнинг кучи, Фарҳоднинг ғайрати борга ўхшайди», деган гапни кўнглидан ўтказди Деушев.

— Бизда сиз боп иш йўқ-ку, оқсоқол, — деди бошлиқ кулимсираб, — иш оғир, жуда оғир.

— Майли, менга барибир!

Деушев нима дейишини билмай қолди:

— Бўлмаса, қоровулликка оламиз!

Кулиб турган чолнинг чеҳраси бирдан ўзгарди. Қаттиқ хафа бўлди, чоғи.

— Қари, нотавон деб ўйлаяпсизми! — деди энтикиб, — ҳали кучдан қайтганимча йўқ. Ёшлар билан беллашгани келдим. Қурилишда ишлайман деб келганман...

Иброҳим бува Андижон сув омборига бораман-у, эртасигаёқ енг шимариб ишга тушиб кетаман, деб ўйлаганди. Унинг айтгани бўлмади. Иброҳим бува буни кутмаган эди. Гангиб қолди, эс-ҳушини йўқотди. Орадан ярим соатча ўтгандан кейин кабинетдан таъби хира бўлиб чиқди-ю, кеч қолмайин деб уйига жўнади. Кампири уни кута-кута пинакка кетибди.

Эртасига Иброҳим бува яна Советободга борди, тағин Андижон сув омбори қурилиши бошқармасининг бошлиғига рўбару бўлди. Михаил Ҳусаинович: «Қоровулликдан бошқа иш беролмайман. Мўртсиз, қийналиб қоласиз», деб туриб олди. «Мўртсиз, қийналиб қоласиз» деган гап Иброҳим бувага қаттиқ ботди, алам қилди. Кўнглидаги бир ғашлик икки бўлиб, Андижонга қараб кетди. Тўғри обкомга учради. Уни обкомнинг биринчи секретари қабул қилди. Иброҳим бува бошидан ўтган воқеаларни батафсил сўзлаб берди. Ўз фикрини, мулоҳазасини, кўнглига тугиб юрган дардини бамайлихотир, тап тортмасдан айтди:

— Бурун замонда қарилар: «ўтди умрим воҳ дариғ», деб ҳар доим ўлим кутиб, кечалари калима ўгириб ётар эди. Қўли ишга бормасди. Мен унақалардан эмасман. Уйда занг босиб ётгандан кўра жамоат ишида ярқираган яхши. Ҳамма ҳукуматимизнинг олтин тўйини яхши ишлаб қаршилаш ниятида бўлса-я. Мен четда юрсам... Келинг, райимни қайтарманг, «ҳа дегани туяга мадор» дейдилар. Майли меҳнатда синаб кўринглар. Ҳақ тўламаса ҳам майли. Саксон сўм пенсия оламан, рўзғоримга етиб ортади...

Обком секретари Иброҳим буванинг гапларини жуда қизиқиб, хурсанд бўлиб эшитди. Унинг раъйини қайтармади, руҳлантириб юборди:

— Ҳимматингизга балли, оқсоқол. Қурилишга сиздақа мўътабар одамлар керак. Одам кўшаман, сизни шу бугуноқ ишга жойлаб қўйишади. — деди.

Иброҳим бува суюниб кетди. Обком секретарининг сўзларида самимият сезди ва унга қандай миннатдорчилик билдиришни билмас эди.

Иброҳим бува ётоқдан кўнгли тинчигач, Андижон сув омбори бунёд этилаётган жойга борди. Иш жойини кўришга ошиқди. Обиджон Солиев бригадасида ишлайдиган бўлди.

Обиджон бутун йигит, ишга қаттиқ ёпишади. Ёш бўлса ҳам ишнинг баланд-пастини беш қўлдек билади. Ҳар доим иш устида. Мукофотга «Москвич» олган. Ёш бригадир Иброҳим буванинг назаридан ўтиб қолди. У ичида: «Шунақа олов йигитлар билан ишласанг дард қолмайсан», деб қўйди.

Тўғон қурилишида бетон ётқизишдан олдин унга жой тайёрланади. Бунинг учун тошнинг бир қават, икки қават пўстини «шилиб олиш» керак. Тоғ бағрини бир жойда икки-уч метр, бир жойда беш-олти метр ўйиш керак. Бунингсиз мумкин эмас. Чунки, тоғнинг зилзила таъсирида бўшаб қолган, дарз кетган қатлами олиб ташланмаса, тўғон нобоп бўлиб қолади. Бир ярим гектар жойни эгаллаб ётган тоғ бағрини ўйиш осон ишми, тош қўпориш қурилишдаги энг оғир ва мураккаб ишлардан Ота билан қўл олишди. Бу гап бири. Обиджон бригадаси худди шу иш билан машғул экан. Иброҳим бувани ҳам шу участкага қўйибди. У бундан беҳад хурсанд эди. Аввал қўпорилган тошни белкуракда тўплаб, уни пешма-пеш машинага юклаб турди, тош қўпорувчиларга иш фронти очиб берди. Бир-икки кундаёқ ишнинг ҳавосини олди.

Иброҳим бува Холдорбой Назаров деган йигит билан сирдош бўлиб қолди. У қурилишда анчадан бери ишларкан. Икки ўғли докторликка ўқиётганмиш. Иброҳим бува ана шу одамга:

— Мен билан мусобақалашасанми? — деди.

Назаров ўйланиб ўтирмади. Иброҳим бува оғизга тушиб қолди. Бу довруғ бўлиб кетди. Иброҳим бува оғизга тушиб қолди. Бу мусобақага — Сойибжон Маматқулов биринчи бўлиб қўшилди. Йўлдошбой Сатимов, Аҳмадилло Мамадраҳимов, Исмоил Турдиохунов каби ёшлар ҳам Иброҳим бува билан беллашиш учун майдонга чиқишди. Мусобақа кундан-кунга авжига минаверди.

Бир куни Иброҳим бува бригадирнинг йўлини тўсиб: «Ўғлим, бу ишнинг менга маъқул бўлмади», деди.

Бригадир уни кетмоқчи шекилли деб қўрқиб кетди.

— Оғизга тушиб қолдингиз, қандоқ бўларкин, отахон?!

Ота тушунди, мийиғида кулди.

— Кетишни хаёлимга ҳам келтирганим йўқ, ўғлим. Мени тош қўпоришга ўтказгин демоқчиман.

Бригадирнинг кўнгли ўрнига тушиб тушунтирди:

— Уриниб қоласиз, тош қўпорувчи механизмни жилдириш қийин, йигирма беш кило.

— Майли, бир кучимни синаб кўрай.

— Ундай бўлса Камолхон ака билан маслаҳатлашайлик-чи, кўнармикин?

Участка бошлиғи отанинг қайсарлигини биларди. Шунинг учунми, дарров рози бўлди.

Иброҳим бува янги ишга ўтди. Отанинг ишига биров ҳайрат, биров ҳасад, биров ҳавас билан қарарди. Эшитган одамнинг бунга ишонгиси келмасди: «бўлмаган гап, шарти кетиб, парти қолган чолнинг қўлидан нима келарди»... га қулоқ солмади, тинимсиз тош қўпораверди. Ёшлардан ортда қолмади. Номи йиғилишларда тилга олинадиган бўлди. У кўп иш қилди. Бир йиғилишда обком секретари отага катта баҳо берди: «Иброҳим ота қурилишда энг зўр куч... Отанинг ҳиммати ёшларни жасоратга отлантириб қўйди», деди.

Бир неча кундан кейин одамлар орасида гап юриб қолди: «Иброҳим бува ваъз айтармиш! Яқинда катта йиғин бўларкан, унда отага сўз беришаркан», Отанинг ваъз айтиши шартмикин? Шарт. Мана қурилишга келганига ҳам бир неча ой бўлди. Лекин унинг насл-насабини ҳеч ким билмайди. Биров: «Ота бунақа ҳар хил гапларўзини кўрсатмоқчи» деса, биров: «Кампири билан аразлашиб келган экан», дейди. Яна биров: «Аломат одам, юрагида ўти, кўкрагида ёли бор экан.

Аслида отанинг ҳаёт йўли бир тарих. У йиғилишда ана шу тарихни тўлиб-тошиб сўзлаб берди...

Иброҳим қишлоқда ўсган. Эсини таниганидан бери меҳнатдан бош кўтармайди, қадоқ қўлларидан кетмон тушмайди. У кетмон урганда ер ларзага келади, дейишади. Маллаев «Иброҳим кетмон» номи билан машҳур. Шўрога аъзо бўлиб, колхоз тузган маҳалда: «ернинг киндигини суғуриб оламан», деган одам ҳам шу Иброҳим Маллаев бўлади. Колхозга битта кетмон билан аъзо бўлиб кирган. Босмачилар билан айиқдек олишган, уларни қишлоқдан тирқиратиб қувган. Дастлаб колхоз ташкилий жиҳатдан заиф бўлган. Уни мустаҳкамлашда Иброҳим дўстлари қатори ўзини ўтга-чўққа урган. Ишни қандай қилиб яхшилаш йўлларини ахтарган. Ўшанда ҳам кетмон йўлдоши бўлган. Звено бошлиғи, бригадир, раис бўлганида ҳам елкасида кетмон билан юрган.

Катта Фарғона канали қурилишида Иброҳим Маллаев афсонавий қаҳрамон Дўнан полвон Дўсматов билан мусобақалашган. Маллаевчилар 45 кунлик ишни 14 кунда дўндиришган. Маллаевнинг ўзи кунига икки норма иш бажарган. Беш минг кишилик катта йиғинда ваъз айтиб, ҳаммани юксак меҳнат унумига эришишга чақирган. Унинг ватанпарварлик ташаббуси бутун канал қурилиши бўйлаб қанот қоққан. Маллаев партияга ўшанда ўтган. Ҳукумат унга канал қурилишида яхши ишлагани учун Ленин орденини берган. Михаил Иванович Калинин олий нишонни топшираётиб, Маллаевни қизғин табриклаган. Фарҳод ГЭСи қурилишида ҳам Иброҳим Маллаевнинг изи бор.

У Улуғ Ватан урушида Польша, Чехословакия, Болгария, Венгрия, Австрия халқларини фашист газандалардан озод қилиш учун олиб борилган жангларда қатнашди. Ҳукумат уни учинчи даражали «Шуҳрат» ордени «Жасурлиги учун», «Венани озод қилганлиги учун» ва бошқа жанговар медаллар билан тақдирлади.

Урушдан соғ-саломат қайтиб келган Иброҳим Маллаев яна ўз колхозида мардона меҳнат қила бошлади. Андижон районидаги Рокоссовский номли колхозга раислик қилди. Сўнгра 1960 йилда пенсияга чиқди. Лекин колхоз ишида аралашиб юрди.

— Мана қурилишга ишга келганимгаям анча кун бўлиб қолди, — деди Иброҳим бува, — пул топгани келмаганман. Ҳамма нарса етарли. Зориқсам алпомишдек ўғлим — Тўлабой бор, қарашворади. Шопир — машина минади. Ўзимнинг катта қурилишларда ўрним бор. Андижон сув омборидек улкан қурилишда ҳам қатнашай дедим. Катта Фарғона каналини қўлда қазиганмиз. Бу ерда бақайбат кранлар, ақл бовар қилмайдиган машиналар! Аслида-ку, кранчи Тоҳиржон бор-ку, Тошматов, ўшанга югурд тушгим бор. Барака топкур ғайратли бола экан.

Отанинг ширин, ёқимли сўзлари қарсаклар билан бўлиниб турди. Залда қувноқ кулги кўтарилди. Иброҳим бува руҳланиб кетди. Унинг кўзларида қувонч балқиди.

Сўзга чиққан бир нотиқ «бу чол мунча керилади», — дегандай учириқ қилди.

Мен сиз айтган одам эмасман. Андижоннинг Ёрбошисидан гап сотгани келмаганман. Пешанадан тер тўккани келганман. Ҳақ гапни айтиш — керилиш, мақтаниш эмас.

Иброҳим бува дилидаги бор гапни айтган эди.

Анорбой ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кенг истеъмол моллари янги турларини ишлаб чиқаришга жорий этиш борасидаги кўп йиллик самарали ишлари ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлганлиги муносабати билан СССР Савдо министрлиги халқ истеъмол моллари энг яхши намуналари Бутуниттифоқ доимий павильони Ўзбекистон филиалининг директори Мунаввар Ражабовна **Ражабовани** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ПЛАН-БЮДЖЕТ КОМИССИЯСИДА

28 ноябрда Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди.

Комиссия саккизинчи чақириқ республика Олий Совети тўртинчи сессиясига тайёргарлик юзасидан ўз иш планини аниқлаб олди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

«Правда» газетаси редакциясининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Буюк Британия Коммунистик партияси органи «Морнинг стар» газетаси ходимларининг делегацияси Тошкентга келди. Делегацияга «Морнинг стар» газетасининг масъул секретари Стен Харрисон бошчилик қилмоқда.

Англиядан келган меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўлиб, республика меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

* * *

БУХОРО, 27 ноябрь. (ЎзТАГ). Монгол — Совет дўстлиги жамияти Жанубий Гоби аймоғи бўлими активлари делегацияси бугун қадимий Бухорога келди. Делегацияга депутатлар халқ хурали аймоқ ижроия бошқармасининг раиси Тайвгин Наранху бошчилик қилмоқда.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 28 ноябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар; иккинчи стун—ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун—планнинг бажарилиш проценти.

Сирдарё	262,3	97,1
Тошкент	188,6	86,8
Наманган	109,5	86,8
Хоразм	6,8	57,1
Андижон	94,9	54,2
ҚҚАССР	24,2	52,3
Фарғона	36,7	26,9
Қашқадарё	34,6	25,9
Самарқанд	60,8	25,3
Сурхондарё	14,3	10,3
Бухоро	14,1	7,8
Республика бўйича:	846,9	50,5

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАСИ

ҚИШЛОВ—СИНОВ

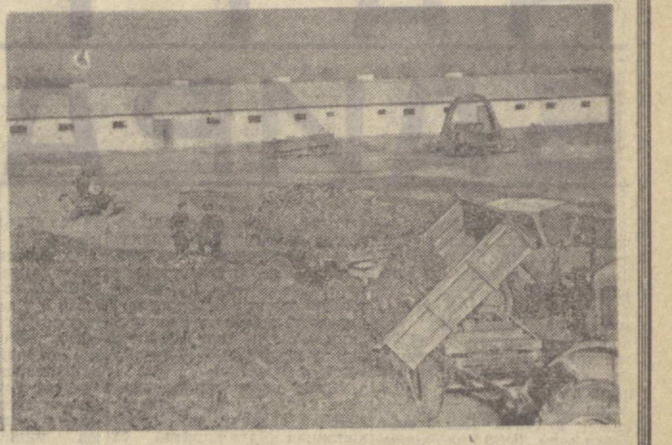

СУРАТЛАРДА: 1. Куйбишев номли колхозининг илғор сигир соғувчиси Ҳанифа Кенжаева (чапдан) билан меҳир бузоқбоқар Саодат Жўраева. 2. Ферма ҳовлисида.

И. Чернов фотолари.

КАСБГА МУҲАББАТ

Партия ва ҳукуматимиз жамоат чорвачилигини ривожлантириш, маҳсулдорлигини ошириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Колхозимиз аъзолари, хусусан, чорвадорларимиз қарорни ғоятда қизиқиш билан ўқиб чиқдилар, партия ташкилотлари раҳбарлигида эришилган муваффақиятларни таъкидладилар, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиблар сафидан ўрин олишга қаратилган тадбирлар белгиладилар. Шуни айтиш керакки, колхозимиз Тошкент шаҳрининг биқинига жойлашган, сабзавотчилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган. Шаҳар аҳолисига ҳар йили кўплаб сут, гўшт, картошка, помидор ва бошқа хил маҳсулотлар армуғон этамиз.

Сут-товар фермамизда 612 бош қорамолимиз бор. Шундан 223 боши соғин сигирлардир. Фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга жорий этиш йўли билан сигирлар маҳсулдорлигини оширяпмиз, қорамолларни сўқимга боқиб, гўштга топширяпмиз. 1972 йилда сигирлардан 550 тонна сут соғиб олишни планлаштирганмиз. Шундан 490 тоннасини давлатга сотамиз. Маҳсулот тайёрлашни шаҳар аҳолисини йилнинг тўрт фаслида ҳам таъминлаб боришни кўзда тутиб планлаштирганмиз. Шу кунга қадар тайёрлов ташкилотларига 480 тонна сут етказиб берилди.

Сигирлардан соғиб олинаётган сутни муттасил кўпайтириш ва мой миқдорини ошириш, бузоқ олиш топшириғини бажариш, туёқ сонини бозордан чорва моллар сотиб олиш ҳисобига эмас, балки ўзимизда етиштирилаётган қўл бола ғунажинлар ҳисобига кўпайтиришимиз керак. Ундан ташқари чиқим йўлларини бутунлай беркитиб ташлаш лозим.

Қорамолчиликда баъзан маҳсулот етиштириш тебраниб туради. Ёз ва куз фаслларида сигирлардан кўплаб сут олингани ҳолда, қиш ва баҳор фаслларида маҳсулотнинг камайиш ҳоллари сезилади. Эндиги вазифа—сигирлардан қиш ва баҳор фаслларида ҳам кўп ва серқаймоқ сут соғиб олишдан иборат. Шундагина ғолиблар сафидан ўрин олишимиз мумкин. Мунаввар Юсупова, Галия Сараева, Насиба Жўраева, Тожихон Исмоилова каби сигир соғувчиларимиз шундай яхши ният билан яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг ҳар бири юбилей йилида ўз боқимидаги сигирлардан 57 тоннадан 60 тоннагача сут соғиб олиш мажбуриятини шараф билан адо этмоқдалар.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида қатнашиш чорвадорларимиз учун шарафли ишдир. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти мусобақада ғолиб чиқишни таъминлашга кўмаклашадиган қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Жумладан, фермадаги оғир меҳнат талаб қиладиган жараёнлар комплекс механизацияластирилди. «АД-100» соғиш агрегати ўрнатилди. Шу тадбирнинг ўзигина ферма ходимлари сонини 48 кишидан 32 кишига келтириш имкониятини берди, сут, унинг таркибидаги мой кўпайди. Шу кунгача ҳар бош сигирдан 2.550 килограммдан сут олиниб, дуруст кўрсаткичга эришилди.

Ҳақиқатда чорвадорларнинг иши оғир, аммо шарафли. Гўшт етиштиришни кўпайтириш учун молбоқарлар, ем-хашак тайёрлаш бригадасининг аъзолари йил—ўн икки ой меҳнат қилишлари керак. Фақат дағал хашакнинг ўзи билан кутилганча натижага эришиб бўлмайди. Чорва молларни тез семиртириш, маҳсулдорлигини ошириш учун юқори сифатли маккажўхори дони, силос, сенаж ва бошқа омухта озуқалар билан боқиш керак.

Колхозимиз молбоқарлари шу йўлдан бориб яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ишлаб чиқариш планига мувофиқ 43 тонна сўқим ва бўрдоқи гўшти тайёрлашимиз лозим эди. Шу кунгача 37 тонна гўшт тайёрладик. Бир группа қорамоллар сўқимга боқиляпти, уларни яқин кунларда тайёрлов ташкилотларига топшириб, белгиланган планни ошириб адо этамиз.

1970 йилда чорвачиликдан зарар кўрганимизни сира унутмаймиз. Аччиқ сабоқдан хулоса чиқариб олдик. Чорва моллар боқимини яхшилаш, озуқа базасини мустаҳкамлаш йўли билан кўп, таннархи арзон маҳсулотлар етиштиришга эришдик. 1971 йилда зарарнинг ўрнини қоплабгина қолмасдан 13 минг сўм соф фойда олдик. Бу йил 21 минг сўм соф фойда олишни кўзда тутмоқдамиз.

Чорвадорларимизнинг шахсий манфаатдорлигини оширишга эътиборни кучайтиряпмиз. Шундай даврда яшаяпмизки, ҳалол меҳнат қилиб кўп маҳсулот етиштиринг-у, кўп ҳақ олиб қандингизни уринг. Янги қарорда айнан шу кўзда тутилган. Сигир соғувчиларимизнинг ойлик маоши 150 сўмни ташкил этмоқда. Келгуси йилдан бошлаб уларнинг ойлик маошини 200 сўмга кўтарамиз.

Колхозимиз аъзолари қарорни чин юракдан маъқуллайдилар, бутун куч-ғайратларини чорва қишловини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиш, қиш фаслида ҳам маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга сафарбар этадилар. Бу билан чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиблар сафидан ўрин олишга замин яратадилар.

З. ЖАЛИЛОВ,
Тошкент область, Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

ХАЗИНА

БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАСИ АВЖ ОЛАЁТИР. ✦ МОЛИ ТЎҚНИНГ — КЎНГЛИ ТЎҚ ✦ СЕРМАҲСУЛ СИГИРЛАР ✦ ҚАҲРАМОН ОНА — МЕҲНАТДА ҲАМ ҚАҲРАМОН ✦ КУНЛИК РАЦИОН ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК? ✦ ЧОРВАДАН КЕЛСА БОЙЛИК... ✦ 1973 ЙИЛ ПЛАНИ 5 ЯНВАРДА БАЖАРИЛАДИ.

✦

Тараққиёт планига кўра, Ворошилов районида яқин йиллар ичида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш икки баравардан зиёдроқ кўпаяди. Подадаги сигирлар сони ҳозирги 1800 бошдан 5 мингтага етказилади. Бу билан аҳолининг гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларга бўлган талабини қондириш йўлида катта қадам қўйилади. Партия ва Совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, барча меҳнаткашлар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «1972-1973 йил қиш фаслида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун чорвачилик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорига жавобан ана шундай режа тузиб, амалий ишга бел боғладилар.

Биз қуйида шу райондаги икки илғор хўжалик ҳақида ҳикоя қиламиз.

Пахтачилик соҳасида район бўйича Куйбишев номли колхозга тенг келадигани йўқ. Деҳқончиликда суяги қотган, агротехника илмини мукаммал эгаллаб олган Турсунмат Ғуломов раислик қилаётган мазкур хўжалик юбилей йилида 1050 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,2 центнердан «оқ олтин» топширди. Ҳосилнинг 82 проценти агрегатлар бункеридан бўшатилди. Ҳар бир машина ўрта ҳисобда 135 тоннадан дурдона терди. Бу — Мирзачўлнинг эски зонасида энг яхши кўрсаткич!

Пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам хўжаликнинг асосий бойлигини ташкил этаётир. Колхоз правлениеси, партия ташкилоти, барча мутахассислар чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ой сайин ошириб боришга биринчи даражали иш сифатида қарайдилар. Бунинг учун эса чорванинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берадилар.

— Моли тўқнинг — кўнгли тўқ, — дейди Турсунмат Ғуломов. — Биз бунга амал қилиб, моллар учун иложи борича кўпроқ озуқа жамғаришга ҳаракат қиляпмиз. Аслини олганда, пахта билан чорва бир-бирига туташ, бир-бирига яқин тармоқлардир. Пахта ҳосилдорлигини ошириш ва чорва маҳсулотларини кўпайтириш учун алмашлаб экишни кенг жорий этмоқ керак. Айниқса, пахта-беда алмашлаб экиш кенг йўлга қўйилса, пахта ҳам кўпаяди, ем-хашак ҳам.

Раиснинг гапларида жон бор. Колхоз алмашлаб экишнинг 9 далали схемасини жорий этган. Беда-пахта-маккажўхори алмашлаб экиш планли равишда олиб борилипти. Бу йил 280 гектар майдонга беда экилган эди. У вақтида суғорилди, озиқлантирилди. Натижада беш марта ўриб олинди. Ҳар гектар ердан ўриб ғарамланган беда пичани 128 центнерни ташкил этди. Бу ҳам яхши кўрсаткич.

Бу ерда пахтачиликда бўлганидек, чорвачиликда ҳам кам меҳнат ва маблағ сарфлаб, кўпроқ ем-хашак етиштиришга алоҳида аҳамият берилади. Бир мисол: бу йил етиштирилган ҳар бир центнер беда пичанининг таннархи 83 тийиндан иборат бўлди.

Беда ўриш, майдалаш, ғарам қилиш тўла-тўкис механизациялаштирилган. Дағал ҳашакларни майдалашда «СК-4» механизмлари қўл келаётир. Фермалар ҳам механизациялаштирилмоқда. Яқин вақт ичида молларни суғориш, ем-хашак бериш каби иш жараёнлари ҳам механизациялаштирилади.

— Сигирнинг сути — тилида, — дейишади моҳир чорвадорлар. Маккажўхори эса сигирлар учун энг тўйимли озуқадир. Шунга ўра, хўжаликда 114 гектар майдонга маккажўхори экилди. Гектар бошига 285 центнердан кўкпоя олиниб, силос бостирилди. 30 гектар майдонга аралаш экинлар экилиб, биргина лавлагининг ўзидан гектар бошига 400 центнердан ҳосил кўтарилди. Булардан ташқари чорвачилик фермаси ходимларининг кучи билан пландаги 850 тонна ўрнига 1030 тонна дағал хашак тайёрланди. Бу ишда Турдибой Бердиалиев ва Ҳалима Тошматова ўртоқлар бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадаларининг азаматлари жонбозлик кўрсатишди.

Озуқа базасининг мустаҳкамланганлиги чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ҳамда таннархини арзонлаштиришга катта имкониятлар яратаётир. Чунончи, бултур 226 бош соғин сигирнинг ҳар биридан пландаги 2 минг килограмм ўрнига 2580 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олинди. Кўпгина сигир соғувчилар бундан ҳам юқори кўрсаткичларга эришдилар. Сирдарё область Советининг депутати Қундузой Тоғаева ўз қарамоғидаги 20 бош сигирнинг ҳар биридан қарийб 3 минг килограммдан сут топширди. Ворошилов район Советининг депутати, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Ҳанифа Кенжаева 22 бош сигирнинг ҳар биридан 3 минг килограммдан сут топширишга муваффақ бўлди. Ана шундай меҳнатсевар кишиларнинг ҳиммати туфайли колхоз фермасида шу йилнинг 20 ноябрига қадар ҳар бош сигирдан ўрта ҳисобда 2500 килограммдан сут соғилди. Яна 300 килограммдан сут соғиш кўзда тутилган. Фермадаги ишлар, қайноқ меҳнат бунинг ошириб адо этилишидан далолат бериб турибди.

Давлат билан тузилган шартномага асосан, колхоз бу йил 320 тонна сут сотиши керак эди. Ҳозирга қадар эса меҳнаткашлар дастурхонига 450 тоннадан зиёдроқ сут армуғон этилиб, йиллик план муддатидан илгари ошириб бажарилди. Айни вақтда сутнинг таннархи ҳам камайтирилди. План бўйича бир центнер сут етиштиришга 18 сўм 50 тийин сарфланиши лозим эди. Ҳақиқатан эса — 17 сўмдан харажат қилинди. Ҳар бир центнер сутнинг таннархи пландагига нисбатан 1 сўм 50 тийин камайтирилди. Чорвачилик фермаси (мудири, республикада хизмат кўрсатган зоотехник Медов Бакиров) ўтган йили 49 минг сўм соф фойда олган эди. Бу миқдор юбилей йилида 60 минг сўмдан ошиб кетади.

Сут миқдорини бундан ҳам ошириш мумкинми? Ҳа, мумкин. Бунинг учун озуқа рационини бойитиш талаб этилади. Ҳозир сигирларга рацион бўйича дағал хашак майдалаб берилипти. Айни вақтда бир кеча кундузда ҳар бош сигирга 35 килограммдан сенаж, 6 килограммдан беда пичани, 15 килограммдан лавлаги, 2 килограммдан аралаш ем едирилмоқда. Лекин рацион тўлатилгани йўқ. Унда кунжара, шелуха, арпа ва бошқа тўйимли ва сервитамин озуқалар етишмайди. Афсуски, бунақа чорвабоп озуқа колхознинг ўзида етиштирилмайди. Демак, Сирдарё область план комитети хўжаликларга омухта ем тарқатишни қатъий план асосида олиб бормоғи зарур.

— Агар сигирлар рационини тўлатилса, — дейди зоотехник Султонбой Раҳимбоев, — ҳар бош сигирдан йил давомида 4 минг килограммга етказиб сут соғиб олиш мумкин. Бу — ҳозиргига нисбатан сигир бошига 1000 килограммдан ортиқ сут демакдир. Унинг фикрини ветеринария врачи Сосун Давидов ҳам маъқуллайди. Шундай қилинса, сут етиштириш бир йилда янада кўпайиши мумкин.

Фермада ўз ишини пухта ўрганган жонкуярлар кўп. Шулардан бири Қаҳрамон она Саодат Жўраевадир. Саодат опа 11 боланинг онаси. Уйда ҳам, ишда ҳам чевар. Фермада икки ойгача бўлган бузоқларни боқади. Бир ўзига 50-60 бош ёш бузоқлар бириктиб қўйилган. Уларни икки ойликка етказгунча тиниб-тинчимайди, кечаси-кеча, кундузни-кундуз демай улар атрофида парвона бўлади. Чиқимга йўл қўймайди. Саодат опанинг бузоқлари ҳамиша соғлом, касалликларга чалинмайди. Негаки, парвариши яхши.

Бузоқ боқишдаги хизматлари учун Саодат Жўраева бултур 275 килограмм гўшт билан тақдирланган эди. Бу йил ҳозирги ҳисоб-китобга қараганда, у мукофот тариқасида 300 килограммдан ортиқ гўшт олади. Ҳа, колхозда чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулдорлигини оширишда юқори кўрсаткичларга эришган кишилар натура ҳақи билан ҳам мукофотланиб борилаётир. Мабодо натура ҳақини олгиси келмаса, ундай вақтда ўша ҳақнинг миқдорига қараб пул олиши мумкин. Сигир соғувчи Қундузой Тоғаева ҳам бу йил якунларига қараб бир тоннадан зиёдроқ сут (натура ҳақига) олади. Бу, ўтган йилдагидан 150 килограмм кўп демакдир.

«Қора-ола», «Бушуев» зотли сигирлардан бузоқ олишда ҳам яхши натижалар қўлга киритилмоқда. Фермада ҳар юз бош сигирдан 92 тадан бузоқ олинди. Бу ҳам етарли эмас, дейишяпти одамлар. Беш йилликнинг охирги йилига бориб ҳар юз сигирдан олинадиган бузоқлар 95 тадан ошиб кетади. Бора-бора ҳар юз бош сигир ҳисобига 100 тадан соғлом бузоқ олинишига эришилади.

Молбоқарлар ўртасида социалистик мусобақа намунали ташкил этилганлиги, меҳнатга унинг миқдори ва сифатига қараб ҳақ тўланаётганлиги маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда энг яхши омиллардан ҳисобланмоқда. Колхозда ишлаб чиқариш плани бўйича 750 бош қорамол бўлиши кўзда тутилган эди. Шу кунларда фермада 890 бош қорамол бор. Қорамолларни бўрдоқига боқиш кўнгилдагидек ташкил этилган. Ҳар бир қорамол пландаги 270 килограмм ўрнига ўртача 388 килограмм қилиб семиртирилмоқда. Колхоз давлатга гўшт топшириш йиллик планини аллақачонлар бажариб қўйган. Ҳозир 80 бош қорамол ва 70 бош чўчқа алоҳида парвариш қилиняпти. Чорвачиликнинг рентабеллик даражасини 27 процентга етказган Куйбишев номли колхоз меҳнатсеварлари 1973 йил гўшт сотиш планини янги йилнинг 5 январига қадар бажаришга сўз беришди. Ҳа, бешинчи январь куни 40 тонна гўшт топширилиб, йиллик план адо этилади. Бу колхозга ҳам, чорвадорга ҳам, давлатга ҳам фақат фойда келтиради.

Чорвачиликдан келган даромад буромадни қоплаб, кўп фойда келтираётганлиги айниқса ибратлидир. Бу йил ферманинг ўзи 500 минг сўм даромад беради. Ҳар бир сигир соғувчининг ўртача ойлик иш ҳақи 200 сўмни, бузоқбоқарники — 220 сўмни ташкил этаётган бўлса, келгуси йили уларнинг иш ҳақи тахминан 10 процент ортади. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган чорвадорлар ана шу ким ўзар пойгасида ғолиб чиқмоқ учун маҳсулот етиштиришни тобора кўпайтириб, ундан яхши манфаатдор бўлмоқдалар.

Қўшни — «Социализм» совхози райондагина эмас, балки Сирдарё областидаги энг йирик хўжаликлардан бири. Совхоз фидокорлари бу йил давлатга 12 минг 350 тонна «оқ олтин» топширдилар. Айни вақтда чорвачилик ҳам сердаромад соҳага айланаётир. Фермада 1125 бош қорамол бор. Шулардан 251 таси соғин сигирлардир. Чорва моллар учун мўл-кўл ем-хашак жамғарилганлиги, айниқса алмашлаб экиш жорий этилганидан сўнг, ширали ва сервитамин озуқалар кўплаб етиштирилаётганлиги туфайли маҳсулот миқдори кескин кўпаймоқда. Масалан, 170 тонна гўшт топширилиб, йиллик планнинг бажарилганига анча бўлди. Ҳар бир қорамол пландаги 300 килограмм ўрнига ўртача 379 килограммга етказиб семиртириляпти. Ҳар бош сигирдан планда кўзда тутилган 2050 килограмм ўрнига шу кунга қадар 1877 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олинди. Йил охирига қадар бу миқдор 2200 килограммга етказилади. Сут плани бажарилиб, топшириқдагидан 23 тонна кўп етказиб берилган бўлса-да, маҳсулот топшириш ҳамон қизғин давом этаётир. Чорвадорлар меҳнаткашлар дастурхонига тағин 55 тонна серқаймоқ сут армуғон этишади.

— Беш йилликнинг охирига бориб қорамоллар подасида сигирлар 45 процентни ташкил этади, — дейди совхоз директори Зайдулла Сатторов. — Ўшанда ҳар йили давлатга 690 тоннадан сут топширадиган бўламиз. Тузилаётган ва амалга оширилаётган барча тадбирлар ана шунга қаратилмоқда.

Ҳар иккала хўжалик фермаларида ижодий меҳнат бамисоли булоқдек мавж урмоқда. Чорвадорлар мумкин қадар кўпроқ гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилишяпти. Улар қишловга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўриб қўйишди. Чорва молларнинг ҳаммаси қишдан соғлом ва семиз асраб чиқилади, маҳсулот етиштириш топшириқлари муваффақиятли бажарилади. Хуллас, социалистик мусобақада ғолиб чиқиш учун нимаики зарур бўлса, барчаси изчил амалга оширилади.

С. ҚОДИРОВ,
Я . ТЎХТАЕВ,
М. МУҲСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ҚОРАКЎЛ ҚЎЙЛАР ПАРВАРИШИ

МУТАХАССИС маслаҳат БЕРАДИ

Қоракўл қўйлари бутун йил давомида яйловларда боқилади. Улар ҳар куни 15 километрдан 25 километргача йўл босади. Қўйларнинг яйлов кезиши кўп жиҳатдан ўт миқдорига боғлиқдир. Серўт яйловларда қўйлар камроқ юради, аммо кўпроқ ўт ейди. Бу эса уларнинг тез семиришида ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Чорвадорлар, хусусан чўпончўлиқлар ҳам қўйлар кетидан кезиб, анчагина йўл босадилар. Қўйларнинг қатновини камайтириш учун яйловларнинг унумдорлигини ошириш керак.

Қўйларни тунда боқиш яхши самара беришини илғорлар тажрибаси тўла исботлади. Ҳамма хўжаликларда ана шу усулдан фойдаланиш тавсия этилади. Қўйлар тунда секин юради, ўтни тоза ейди. Бу ҳам уларнинг семиришига таъсир кўрсатади. Бундан ташқари яйловлардаги ўтлар исроф бўлмайди.

Бу йил чорва қишловининг оғирроқ келиши кутилмоқда. Чунки, қўйлар қишловга ориқроқ ҳолда кирмоқда. Чорвадорларнинг муҳим вазифаси бутун қишлов давомида уларнинг вазнини тўла сақлаб қолиш ва семиртиришдан иборатдир.

Қўйлар боқим ва асраш шароитида ўзини турлича тутади. Бинобарин, отарда бақувват ва камқувват қўйлар бўлиши мумкин. Камқувват қўйларни ажратиб олиб алоҳида боқиш тавсия этилади. Улар энг яхши кошарларда сақланиши лозим. Шундагина чиқим бўлмайди.

СЖК препарати билан уручтилган совлиқларни алоҳида парваришлаш керак. Эгизи кўп бўлган совлиқлар бўғозликнинг тўртинчи ойида осонгина билинади. Уларни алоҳида группаларга ажратиб боқиш мақсадга мувофиқдир. Бўғоз совлиқларнинг семизлигини ошириш бақувват қўзи ва юқори сифатли қоракўл тери олишни таъминлайди.

Бу йилги қишловда ҳар қачонгидан кўпроқ озуқа керак бўлади. Одатда бир қўйга бир центнер дағал хашак кифоя қилса, бу йил ана шунча миқдордаги хашак етарли бўлмайди. Чунки, хўжаликларда концентрат озуқа кутилганидан кам. Шундай экан, дағал хашак миқдорини кўпайтириш керак.

Қоракўлчилик хўжаликлари қиш фасли учун шувоқ, янтоқ, каррак, похол тайёрлаб қўйдилар. Лекин бу озуқалар унчалик тўйимли эмас. Шунинг учун бундай хашакларни майдалаб бошқа ширали ҳамда тўйимли озуқалар билан аралаштириб едириш керак. Дағал хашак ДКУ ва бошқа агрегатларда майдаланганда кам исроф бўлади.

Шувоқ, янтоқ ва каррак майдаланиб, чорва молларга, хусусан қўйларга берилганда 70 процент ва ундан кўпроғини ейди. Дағал хашакни ИГК-30 маркали механизм ёрдамида майдалаш айниқса яхши самара беради. Бу агрегат ҳар соатда 3 тоннагача хашакни майдалайди.

Дағал хашакни концентратларга қўшиб буғлаш ва қўйларга едириш энг яхши самара беради. Буғлаш учун ҳар килограмм дағал хашак 700-800 грамм сув билан намланади. Сўнгра қориштирилиб, озуқа тарқатгичга солиб қўйилади ҳамда 40-50 минут давомида буғланади. Шундан кейин совитилиб, молларга берилади. Озуқа тарқатадиган ҳар бир машина 10-15 кишининг ишини бажаради.

Фермаларда озуқа тайёрлаш цехлари ташкил этилганда «КВ-200» ёки «КВ-300» маркали битта буғ қозони 15-20 тонна дағал хашакни тайёрлаб бера олади. Дағал хашакни терт усулида тайёрлаш унинг сифати ва ширадорлигини оширади. Терт озуқаси 16-24 соатда тайёр бўлади. Бундай озуқанинг ҳар бир центнери таркибида 60-70 озуқа бирлиги бўлади.

Озуқани цемент ўралардан ташқари ПТС маркали трактор прицеплари ичида ҳам тайёрлаш мумкин. Трактор прицепига намланган аралаш озуқа бортининг юқори чегарасидан 15-20 сантиметр пастроқ қилиб жойланади, яхшилаб босилади, устига намат ёпилиб, бир кеча-кундуз сақланади. Битта прицепда икки отардаги қўйга етарли озуқа тайёрлаш мумкин. Бу билан меҳнат унумдорлиги 2-3 баравар ортади.

Қишнинг совуқ кунларида озуқани буғлаш ёки намлаш тавсия этилмайди. Чунки, намланган озуқа тезда музлаб қолиши мумкин. Озуқани майдаланган ҳолда пресслаб қўйиш, уни тайёрлашнинг энг прогрессив усулидир. Дағал хашак майдаланиб, концентратлар билан аралаштирилган ҳолда бостириб қўйилганда унинг таъми яхшиланади. Қоракўл қўйлар донадор озуқани яхши ейди.

Ўт талқонини донадор қилиб берадиган «ОГМ-0,8» машинаси соатига 800 килограмм, «ОГМ-1,5» машинаси 1500 килограмм, «ДГ-1» машинаси 2000 килограмм ва «ДОН-6» машинаси 3000-4000 килограмм озуқа тайёрлай олади.

Самарқанд областидаги «Қарноб» давлат наслчилик совхозида яйловдаги дағал хашак «ОГМ-0,8» машинаси ёрдамида ёпишқоқ моддалар қўшмай, донадор ҳолга келтирилмоқда. Бундай озуқани омборларда уюб сақлаш мумкин. Донадор озуқа таркибига мочевина, аммоний сульфати, антибиотиклар, ўстирувчи стимуляторлар, турли микроэлементлар қўшиш мумкин.

Исрофгарчиликка йўл қўймаслик учун ҳамма хил озуқа моддаларини фақат охурларга солиб чорва молларга едириш тавсия этилади. Бунинг учун чорва биноларида цементдан, тахтадан ва бошқа қурилиш материалларидан охурлар ясаш тавсия этилади. Шуниси диққатга сазоворки, озуқалар охурга солиб едирилганда чиқим 50 процентгача камаяди.

Қишлов даврида қўйларни суғориш жуда нозик иш. Айрим чўпонлар яйловда қор бўлган кезларда қўйни суғориш шарт эмас, деб ўйлайдилар. Бу нотўғри. Қўйлар қор яламаслиги учун уларни вақтида суғориш керак. Акс ҳолда бола ташлаши мумкин. Бир кеча-кундузда камида икки марта илиқ ва қудуқ суви билан суғориш тавсия қилинади.

Қўйларни қиш фаслида иссиқ қўйхоналарда сақлаш, шамоллашига йўл қўймаслик керак. Бунинг учун қўйхоналарга қуруқ моддалар сепиб туриш, қўйхоналарни мунтазам тозалаш лозим.

Ёпиқ кошарлардаги эшик ва деразалар беркитиб қўйилганда қўйлар кечаси билан жуда исиб терлаб кетиши мумкин. Шунинг учун кошарларнинг эшик ва деразаларини навбатма-навбат очиб аста-секин совутиш керак. Қўйларнинг тери қотганига ишонч ҳосил қилингандан кейингина яйловга чиқариш мумкин.

Қишлов — чорвадорлар учун катта синов. Бу синовдан муваффақиятли ўтиш яйлов баҳодирларининг фидокорона меҳнатига боғлиқдир.

Н. ИБОДОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, Самарқанд қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудири.

УЛКАН ХИРМОНГА

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 28 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Бажарилиш проценти қўшимча топшириқ ҳисобга олинмай давлат планига нисбатан берилди)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
ҚАШҚАДАРЁ	—	145,38	—	109,10
СИРДАРЁ	—	139,90	—	125,05
АНДИЖОН	0,08	123,55	0,03	137,64
НАМАНГАН	—	120,98	—	170,14
ТОШКЕНТ	—	120,94	—	110,21
ФАРҒОНА	0,08	117,66	0,02	115,03
СУРХОНДАРЁ	0,17	111,04	0,15	90,20
БУХОРО	0,24	108,87	0,38	89,10
САМАРҚАНД	0,25	108,45	0,03	98,53
ҚҚАССР	0,29	97,59	0,08	80,61
Хоразм	0,42	97,01	0,69	93,92
Республика бўйича:	0,15	117,06	0,12	112,23
Шу жумладан ингичка толали пахта				
ҚАШҚАДАРЁ	**0,01**	**151,65**		
СУРХОНДАРЁ	**0,39**	**113,83**		
БУХОРО	**0,65**	**111,96**		
Республика бўйича:	**0,35**	**129,66**		

БУГУН — ЮГОСЛАВИЯ СОЦИАЛИСТИК ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ ТАШКИЛ ТОПГАН КУН

КАТТА БАЙРАМ

Ҳар йили 29 ноябрда қардош Югославия халқи ўзининг катта миллий байрамини — Республика кунини нишонлайдилар.

Бундан йигирма етти йил муқаддам 1945 йил 29 ноябрда Белградда бўлиб ўтган таъсис мажлиси Югославия халқларининг иродасини ифодалаб, Югославия Федератив Халқ Республикасини эълон қилувчи Деклорация қабул этди. 1963 йил апрелда қабул қилинган янги конституцияга мувофиқ Югославия — Югославия Социалистик Федератив Республика деб эълон қилинди.

Югославиянинг эркин ва тенг ҳуқуқли халқлари: серблар, хорватлар, македонлар, словенлар, боснялилар, герцеговинлар, черногорияликларнинг Федератив Республикаси тузилиши мамлакат олдида мустақиллик ва жадал тараққиёт йўлидан ҳаракат қилиши учун янги тарихий истиқбол очиб берди.

Ишчи ва деҳқонларнинг янги давлати — Социалистик Югославия фашист босқинчилари ва ички реакцияга қарши олиб борилган машаққатли жанглар натижасида тугилди. Озодлик ва мустақиллик учун олиб борилган ана шу шиддатли курашда Югославия коммунистлари ташкилотчи ва илҳомчи бўлдилар. Халоскор Совет Иттифоқи Югославия ватанпарварларини ўша оғир йилларда фақат маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаб қолмасдан, самарали ҳарбий ёрдам ҳам кўрсатиб турди.

Совет ва Югославия халқларининг кўп асрлик традицияга эга бўлган дўстлиги умумий душманга қарши курашда янада мустаҳкамланди ва чиниқди. Совет учувчилари югослав партизанларига қурол-яроғ, озиқ-овқат ва дори-дармон етказиб бердилар. Совет Армияси югослав халқини курашга илҳомлантирди, тезда озод бўлишига ишонч бағишлади.

Югославия халқи фашизм, ички реакция устидан ғалаба қозониб, озодлик ва мустақилликни қўлга киритиб, ўз халқ давлатини барпо қилгач, тинч қурилишга, социалистик давлат барпо қилишга ўтди. Бу иш оғир шароитда бошланди. Уруш ва оккупация натижасида мамлакат аҳолисининг ўндан бир қисми ҳалок бўлди. Саноат ва қишлоқ хўжалиги жиддий зарар кўрди. Югославия халқлари қунт билан фидокорона меҳнат қилиб, ўз мамлакатларининг социалистик тараққиётида катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Иқтисодий тараққиёт соҳасида кўпгина ишлар қилинди. Мамлакатда саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ҳажми ҳозир урушдан аввалги даврга нисбатан тўққиз марта, миллий даромад эса тахминан етти марта кўпайди. Халқ ҳокимияти йилларида Югославия Социалистик Федератив Республикасида саноатнинг янги тармоқлари —автомобилсозлик, тракторсозлик, вагон ва паровозсозлик, электротехника вужудга келди, қора металлургия ва машинасозлик саноати, металлургия ва металлни қайта ишлаш, электротехника ва химия, нефть ва газ ишлаб чиқариш, енгил саноат ва транспорт, озиқ-овқат саноати тез суръатлар билан ўсмоқда.

Фақатгина ўтган 1971—йилда мамлакатда 290 завод, фабрика ва саноат корхоналари фойдаланишга топширилди. Республикада кемасозлик саноати ва унинг ишлаб чиқариш қуввати кейинги йилларда анча ўсди. Мамлакатда урушдан сўнг пайдо бўлган автомобилсозлик саноати ўтган ўн йилликда юз минг машина ишлаб чиқарган бўлса, фақат шу йилнинг ўзидагина икки юз ўттиз минг енгил автомашина ишлаб чиқаради. Югославияда электроэнергия ва суғориш системаси тез ривожланмоқда. Дунай — Тисса — Дунай комплекс гидросистемаси мамлакатнинг ифтихоридир. Жуда мураккаб замонавий саноат маҳсулотлари — автомобиллар ва тракторлардан тортиб, токи жуда кучли океан танкерларигача, турбина ва станоклардан тортиб, замонавий радиоприёмник ва телевизорларгача ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш анча ривож топди. Ўтган, 1971 йилда Тисса ва Дунай дарёларининг суви билан 40 минг гектардан кўпроқ ер суғорилган бўлса, бу йил 300 минг гектардан ортиқ ер майдони суғорилди.

Мамлакатни индустрияластириш соҳасидаги муваффақиятлар ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг юксалиши шунга олиб келдики, халқ хўжалигининг ижтимоий сектори мамлакат миллий даромадининг ва бутун ижтимоий маҳсулотнинг 80 процентидан кўпроғини ишлаб чиқармоқда. Бу эса халқ турмуш даражасини оширишга, унинг социал ютуқларини кенгайтиришга олиб келди.

Янги Белград — Югославиянинг янги уй-жой райони ана шундай ном билан аталяпти. Шаҳар 240 минг аҳолига мўлжаллаб барпо этиляпти. Бу ер келажакда фан ва маданият маркази бўлиб қолади. В. Егоров фотоси. (ТАСС).

Қишлоқ хўжалигида ҳам катта муваффақиятларга эришилди. Югославия қишлоқ хўжалигининг социалистик сектори ривожланмоқда. Бу сектор агрокомбинатлар, давлат имениялари ва фермалари, ишлаб чиқариш деҳқончилик кооперативларини, шунингдек умумий типдаги деҳқончилик кооперативларини ўз ичига олади. Ўтган йили ғалладан энг юқори ҳосил олинди.

Мамлакатда миллий даромад тўхтовсиз ўсаётир, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, фан ва маданият ривожланмоқда.

Социалистик Югославия экономикасининг тез ривожланишига қарамай сўнгги вақтларда бирмунча қийинчиликлар содир бўлмоқда. Бу қийинчиликларни бартараф қилиш учун Югославия Коммунистлар Союзининг раиси, республика президенти Иосип Броз Тито Коммунистлар Союзининг барча ташкилотларига, коммунистларга мактуб билан мурожаат қилди. Ўртоқ Тито ёшларни марксистик руҳда тарбиялашни яхшилаш, Югославия Коммунистлар Союзини антисоциалистик элементлардан тозалаш, порахўрлик, сотқинликка қарши, бошқалар меҳнати ҳисобига бойлик орттирувчиларга қарши курашга, Югославия Коммунистлар Союзи сафида социалистик демократизм принципини изчил амалга оширишга чақирди.

Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасидаги дўстлик алоқалари катта ва мустаҳкам заминга суянади. Бу дўстлик узоқ йиллар мобайнидаги тарихий синовлар чоғида тобланди ва мустаҳкамланди ҳамда ривожланмоқда. Йилдан-йилга авж олаётган иқтисодий ва савдо алоқалари бунинг ёрқин далилидир, ҳар иккала мамлакат халқлари социалистик тараққиёти жараёнида бир-бири билан янада яқинроқ бўлиб қолди. Уларнинг халқ хўжалигини юксалтириш соҳасидаги бир-бирларига кўрсатаётган дўстона ёрдами бунинг ёрқин далилидир. Совет Иттифоқидан Югославияга турли хил саноат ва қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда ускуналари етказиб берилмоқда. Ўз навбатида Совет Иттифоқи Югославиядан турли ҳажмдаги кемалар, танкерлар кенг истеъмол моллари олмоқда. Совет Иттифоқи Югославияга унинг хўжалик тараққиётида дўстона ёрдам бермоқда, металлургия заводлари, иссиқлик электростанциялари ва бошқа саноат объектлари қуришда техника ёрдами кўрсатмоқда ва улар учун комплекс ускуналар етказиб бермоқда.

Совет — Югославия муносабатларининг ҳар томонлама ривожлантирилиши 1955 йилги Белград деклорациясида, 1965 йилги Совет — Югославия Қўшма баёнотида, 1971 йилдаги Белградда эълон қилинган Совет — Югославия баёноти ва 1972 йилда Москвада олиб борилган Совет — Югославия музокаралари ҳамда ўртоқ Л. И. Брежнев ва Иосип Броз Тито нутқларида баён қилинган принципларга асосланади.

Совет Иттифоқи ва Югославия Социалистик Федератив Республикаси халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашда ҳар иккала мамлакат партия ва давлат арбобларининг бир-бирларига бориб туришлари катта аҳамиятга эга. Иккала партия ва давлат раҳбарларининг учрашувлари ва фикр алмашувлари Совет — Югославия муносабатларини янада ривожлантиришга, иккала мамлакат халқларининг бахт-саодатига, тинчлик ва социализм иши манфаатларига яхши хизмат қилади. Югославия билан Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларнинг ривожланиши жаҳон майдонида социализм кучларини мустаҳкамлашга, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашга реал ҳисса қўшмоқда.

Совет халқи ва барча прогрессив инсоният Совет Иттифоқининг ташкил топганига 50 йил тўлишини тантанали нишонлаш учун зўр тайёргарлик кўраётган бир вақтда Югославия меҳнаткашлари ўзларининг катта миллий байрами — Республика кунини нишонламоқдалар. Социализм қуришда, ўз мамлакатларини янада тараққий эттиришда мамлакатимиз халқлари қардош Югославия халқларига катта муваффақиятлар тилайди ва самимий салом йўллайди.

У. ИБРОҲИМОВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/XI да **Князь Игорь**, 30/XI да **Тонг олдидан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/XI да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/XI да **Тоғ гўзали**, 30/XI да **Севишганлар ҳиёбони.**

КИНО

Ғалабадан сўнгги жанг — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Даурия — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамма шубҳа остида — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11, 1 ва кеч 9 да), «ЧАЙКА» (кундуз соат 11.45, 1.30 минутда ва кеч 6 да).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3 ва кеч 6.15 минутда), «ЧАЙКА» (кундуз соат 3.15 ва кеч 8.45 минутда), «МОСКВА» (кундуз соат 12 ва кеч 8.40 минутда).

Уйқдагилар, тингланглар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тилла зираи — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Хатабала — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Аёллар — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Биз вундеркиндлармиз — «МОСКВА» (кундуз соат 3, 5 ва кеч 7 да).

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра катта ўқитувчилари ва ўқитувчилари: КПСС тарихи, педагогика ва методика, умумий ва рус тилшунослиги, нутқ маданияти ва техника воситалари.

Конкурс муддати — 15 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-110 Литературная кўчаси, 4-уй.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚУРУВЧИЛАР — ХИМИКЛАРГА

БУХАРЕСТ. Румыния қурувчилари республика юбилейини яхши муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Улар ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажариб, беш йиллик планларининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Римникул—Вилчадаги химия ускуналари ишлаб чиқарадиган заводнинг биринчи навбати муддатидан саккиз ой барвақт фойдаланишга топширилди:

Валя — Кэлугэряскэдаги химия маҳсулотлари заводида йилига икки минг тонна фторли алюминий ишлаб чиқарадиган янги установкани монтаж қилиш тугади. Янги установкани фойдаланишга топшириш туфайли корхона қуввати 1970 йилга нисбатан тахминан олти баравар ошди.

Плоештдаги «Виктория-Флорешти» шина заводида янги ишлаб чиқариш цехлари қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу ерда барча ишлаб чиқариш жараёнлари батамом автоматлаштирилади. Янги қувватларни ишга тушириш шу беш йилликнинг ўзидаёқ (1971—1975 йиллар) шина ишлаб чиқаришни ўтган беш йилликка нисбатан икки баравар кўпайтириш имконини беради.

ЯНГИ СЕРИЯНИНГ ТЎНҒИЧИ

ПРАГА. Прагадаги «Ческе Лоденице» кемасозлик заводида Совет Иттифоқи учун мўлжалланган янги кучли земснаряд тантанали равишда сувга туширилди. «Прага» номини олган бу кема янги сериядаги земснарядларнинг тўнғичи бўлди. У 18 метр чуқурликдан соатига 280 куб метр қумни юқорига кўтариб ташлай олади. Янги земснаряд эски типдаги земснарядлардан бир қанча афзалликларга эга. У махсус қурилма билан жиҳозланган. Бу қурилма дарё тубидан қурилиш материаллари олишда бирданига қумни тошдан ажратиб бериш имконига эга.

«Ческе Лоденице» заводининг коллективи урушдан кейинги йилларда СССРга 240 та турли техник кема етказиб берди. Совет дарёчилари шу беш йиллик охирига қадар прагалик дўстларидан яна 60 та замонавий техник кема оладилар. (ТАСС).

Чехословакия меҳнаткашлари СССРнинг ярим асрлик юбилейини тантанали кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Шаҳарларнинг кўчалари ва майдонларида байрам безаклари пайдо бўла бошлади. Суратда: Праганинг марказида. ЧТК-ТАСС фотоси.

Кремиково металлургия комбинати Болгария индустриясининг фахри саналади. Бу ерда Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами билан қатор йирик саноат объектлари барпо этилмоқда. Суратда: ускуналарни монтаж қилиш пайти. Централфото—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПАРИЖ. Франция миллий мудофаа давлат министри М. Дебре таклифига биноан СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко расмий визит билан Парижга келди.

Аэродромда А. А. Гречкони Франция миллий мудофаа министри М. Дебре ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

КАРОЧИ. Покистон президенти З. А. Бхутто Пешаварда ўтказилган митингда нутқ сўзлаб Бангладеш Халқ Республикасини танишни ёқлаб гапирди. Президент бу таниш ана шу давлат билан Покистон ўртасидаги узилишнинг чуқурлашиб кетишидан қочиш учун зарурдир, деди

◆ **ТОКИО.** Москва Совети Ижроия Комитетининг раиси В. Ф. Промислов бошчилигидаги совет делегацияси Токиога келди. Бу делегация жаҳондаги энг катта бешта шаҳар — Токио, Москва, Париж, Лондон ва Нью-Йорк — мэрларининг Токио префектураси губернатори Р. Минобий ташаббуси билан чақирилган конференциясида қатнашади. (ТАСС).

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

ПАРИЖ, 27 ноябрь. (ТАСС). Куангчи вилоятининг денгиз соҳиллари қумтепаларида қаттиқ жанглар бошланиб кетди. Сайгон қўшинлари авиация ва танк бўлинмаларининг мадади билан Куангчи вилоят маркази районида ва ундан шимолроқда ўзи эгаллаб турган плацдармларни кенгайтиришга уриниб кўрди. Сайгон денгиз пиёдалари уруш ҳаракатларининг айрим участкаларида демилитарлаштирилган зона олдидаги охирги табиий тўсиқ бўлган Киавьет дарёсига жуда ҳам яқинлашишга муваффақ бўлишди.

Бироқ кеча кечқурун узоқ давом этган артиллерия тайёргарлигидан кейин Жанубий Вьетнам Халқ озодлик қуролли кучлари карши ҳужумга ўтиб, Сайгон қўшинларини олдинги марраларига улоқтириб ташладилар. Ана шу артиллерия тайёргарлиги чоғида қўғирчоқ қўшинларининг бўлинмалари устига 3500 дан кўпроқ снаряд ва ракета ёғдирилди.

Куангнам вилоятининг Шимолий денгиз соҳили районларида озодлик кучларининг фаолияти активлашди.

Халқ озодлик қуролли кучларининг бўлинмалари Сайгондан 30 километр ғарбий-шимолда Сайгон армиясининг Фухоа мустаҳкамланган лагерига ҳужум қилдилар. Ватанпарварларнинг тўплари ўқ-дори сақланган омборни яксон қилди.

Жанубий Вьетнамда об-ҳаво шароитининг ёмонлашганлиги оқибатида самолётларнинг парвоз қилиши бир оз камайгандан кейин Америка —Сайгон авиацияси кеча кечқурун ватанпарварлар назорат қилиб турган Сайгон яқинидаги Куангчидаги, Марказий ясси тоғликдаги (Жанубий Вьетнам) ва Кўзалар водийсидаги (Лаос) районларни яна қаттиқ бомбардимон қилди.

ХАНОЙ. 27 ноябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари Куангчи вилоятида олиб борган икки кунлик жанглар давомида Сайгон қўғирчоқ армиясига қарши бир қанча муваффақиятли операция ўтказдилар. АПО агентлигининг маълумотларига кўра, душманнинг 600 га яқин солдат-офицери ўлдирилган, ярадор қилинган ёки асир олинган, 6 танки ва бронетранспортери яксон қилинган.

Ватанпарварлар Плейку вилоятида ўтган ҳафта ичида Плейку—Контум йўли районида душманнинг транспорт колоннасини тор-мор килдилар ва Сайгон қўшинларининг иккинчи батальонига жиддий шикаст етказдилар. Қўғирчоқ армиясининг юздан ортиқ солдати сафдан чиқарилди, 23 та ҳарбий машинаси мажақлаб ташланди, етти самолёт уриб туширилди.

Тинч аҳоли ўртасида кўплаб қурбонлар бор, кўпгина уй-жойлар ва ишлаб чиқариш объектлари вайрон қилинди.

ХАНОЙ, 27 ноябрь. (ТАСС). Американинг тактик авиацияси ва «В-52» бомбардимончи самолётлари 20 ноябрдан 23 ноябргача ВДР территориясига қарийб 700 марта парвоз қилишди. Нгеан, Тханьхоа, Хатинь, Куангбинь вилоятлари аҳоли пунктларига ва Виньлинь зонасига 12 минг тоннадан кўпрок бомба ташланди. Айни вақтда АҚШнинг ҳарбий кемалари ВДРнинг денгиз соҳилидаги қишлоқларига 3.000 га яқин снаряд ёғдирди.

Америка империалистларининг Вьетнамдаги ҳарбий жиноятларини текширувчи комиссиянинг махсус ахборотида ана шулар ҳақида гапирилади.

ВДР осмонида уриб туширилди

ХАНОЙ, 27 ноябрь. (ТАСС). ВИА агентлиги хабар беради:

Хайфон ҳаво ҳужумидан мудофаа бўлинмалари 26 ноябрда Американинг учувчисиз разведкачи самолётини уриб туширдилар. 24 ноябрда Куангбинь вилояти осмонида АҚШнинг қирувчи-бомбардимончи самолётларидан яна биттаси яксон қилинган эди.

СПОРТ

ХАБАРЛАР

ЕНГИЛ ВАЗНДАГИ ҒОЛИБ

Ўзбекистон оғир атлетикачилари мусобақасида республика чемпиони номини олиш учун қизғин кураш бўлди. Учрашувнинг дастлабки куни республиканинг икки рекорди янгиланди. Тошкентлик спорт мастери, армиячи Борис Пак 114 килограмм кўтариб, республика рекордини янгилади. Бироқ «Буревестник» жамиятининг вакили спорт мастери штангачи Трофим Ким 115 килограмм натижага эришиб, армиячи дўсти рекордидан ҳам ортиқ кўрсаткичга эришди. Бу икки спортчи уч кураш мусобақасида жами 200 килограмм натижа кўрсатишган бўлса-да, енгил вазндаги Б. Пак республика чемпиони номини олди.

МЕДАЛЛАРНИНГ КЎПИ ЎЗИМИЗДА

Рига шаҳрида самбо кураши бўйича Европа чемпионати ниҳоясига етди. Бу мусобақаларда совет атлетикачилари катта муваффақият қозондилар. Совет Иттифоқи спортчилари Европа чемпионати якунида ўнта олтин медалдан саккизтасини ва икки кумуш медални қўлга киритдилар.

ШАШКАЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

Мамлакатимиз шашкачиларининг Рига шаҳрида давом этаётган чемпионати кундан-кунга қизиқ натижалар бермоқда. Бу ерда кучли шашкачилар ўз маҳоратларини ўйиндан-ўйинга намойиш қилишяпти. Ўзбекистон вакили С. Гуляев навбатдаги тур учрашувида собиқ жаҳон чемпиони И. Куперман билан қизғин мусобақа натижасида дурангга эришди.

Саккиз турдан кейин чемпионат учрашувларида гроссмейстерлар А. Андрейко, А. Гантварг, В. Шчеглов ҳамда М. Корхов пешқадамлик қилишяпти.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ профессор-ўқитувчилар составидаги ва илмий ходимлар вакант вазифаларига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод (малака ошириш институти), табиёт факультетларининг чет тиллари, қадимги дунё ва ўрта асрлар тарихи, ҳинд филологияси, граждан ва хўжалик ҳуқуқи, экспериментал физика, сонлар назарияси ва олий алгебра, яхлит муҳитлар механикаси, ҳисоблаш математикаси, табиий бирикмалар химияси, коллоидли химия, ўсимликлар физиологияси, минералогия;

кафедра профессорлари: фалсафа, гидробиология ва ихтиология, физик география;

кафедра доцентлари: КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод (малака ошириш институти), фалсафа, араб филологияси, ҳинд филологияси, эрон-афғон филологияси, чет эл Шарқи мамлакатларининг адабиётлари, физик электроника, аналитик химия, гидробиология ва ихтиология, биохимия ва биофизика, яхлит муҳитлар механикаси, умумий тилшунослик, рус адабиёти, тадқиқотларнинг геофизик методлари;

кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм, этика, эстетика ва илмий атеизм, рус тили, чет тиллари, жисмоний тарбия ва спорт, янги ва энг янги тарих, қадимги дунё ва ўрта асрлар тарихи, араб филологияси, ҳинд филологияси, эрон-афғон филологияси, немис филологияси, ҳуқуқ ва давлат тарихи, криминалистика, умумий таълим фанлари, ижтимоий цикл, олий математика, экспериментал физика, ҳисоблаш математикаси, умумий математика, аналитик химия, ноорганик химия, физик химия, гидробиология ва ихтиология, коллоидли химия, қуйи ўсимликлар, қуруқлик гидрологияси, петрография, радиацион физика, назарий физика, табиёт факультетларининг чет тиллари (француз тили);

кафедра ўқитувчилари ва ассистентлари: инглиз филологияси, олий математика, қуруқлик гидрологияси;

проблема лабораторияларига катта илмий ходимлар: аҳоли, электролюминесценсия, фильтрация, чўкма формациялар ва рудалар, табиий бирикмалар химияси;

проблема лабораторияларига кичик илмий ходимлар: аҳоли, ингичка оқим бўйича, ядро физикаси ва космик нурлар, электролюминесценсия, табиий бирикмалар химияси, фитогельминтология.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Д-107-хона, кадрлар бўлими.

Иброҳим БАКИРОВ

Колхоз ишлаб чиқаришининг талантли ташкилотчиси, 1938 йилдан КПСС аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон колхозлар кенгашининг аъзоси, Андижон районидаги «Ленинград» колхозининг раиси Иброҳим Бакиров узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг 57 ёшида вафот этди.

Иброҳим Бакиров катта практик ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг билимдони сифатида оддий колхозчидан кўп тармоқли йирик хўжалик раҳбари йўлини босиб ўтди. У ўз умрининг 30 йилини ана шу соҳага бағишлади.

Иброҳим Бакиров колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун уч марта Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Ҳурмат Белгиси» ордени ва бир қанча медаллар билан тақдирланди, пахтачиликни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун унга «Республикада хизмат кўрсатган пахтакор» деган Фахрий унвон берилди. Иброҳим Бакиров тўрт марта Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат, КПСС XIX съездига делегат қилиб сайланди.

Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди, колхоз ишлаб чиқаришининг талантли ташкилотчиси, катта қалб эгаси Иброҳим Бакировнинг порлоқ хотираси қалбимизда доимо сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР: эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 280. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 34697. Р. 02754.